

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bikabérfház).
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 291. sz. 1943. december 24 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Zsitomirnál meghiusult a szovjet ellentámadás Dél-Olaszországban Ortonáért folyik a küzdelem ~ Amerikában találgatják: mi történik a legközelebbi 90 nap alatt? ~ Tito „megtiltotta” Péter király visszatérését Szerbiába ~ A török külügyminiszter szakadatlanul megbeszéléseket folytat külföldi diplomatákkal

Itt a karácsony, de a harcjereken nyoma sincs annak, hogy a szeretet ünnepén pihennének a legyverek. Úgy a keleti, mint a déliolaszországi fronton folytatódik a küzdelem.

AZ OROSZ HARCTÉREN

Berlini tájékoztatás szerint — az utóbbi napokban Vitebszknél kialakult gyújtóponton a német védőerőnek sikerült az ellenfél támadásának eddigi heves lendületét megtörni.

A harcok hevessége is csökken, ami az ellenségnek a napokban elszünetelt súlyos veszteségeire vezethető vissza. Általában a keleti harcjereket továbbra is egyrészt a német ellentámadások, másrészt az ellenséges támadások elhárítása jellemzi. Az ellenség harci tevékenysége nem csupán Vitebszknél lanyhult el, hanem Nikopolnál is. Kirovgrád térségében a német ellentámadások a várostól délkeletre jelentős szakaszon megtörték az ellenség szívs ellenállását. Cserkasszitól délre a folyamathatár levő támadások összefüggésben állnak a kirovgrádi harcokkal, amennyiben az oroszok innen a német támadó szárnyat igyekeznek veszélyeztetni. Zsitomirtól északkeletre a nagy, főleg páncélos erőkkel végrehajtott bolsevista támadásokat a németek visszaverték. Reccsától északnyugatra szerdán is visszazsárolták a bolsevistákat. Nevelől északnyugatra szintén meghiusultak a támadások. Német katonai körökben a keleti hadihelyzet fontosságát abban a tényben jelölték meg, hogy a Vitebszknél várt veszélyes mozzanatok sikerült kiküszöbölni, ami az ellenség támadásainak észrevehető ellanyhulásában jutott kifejezésre.

Svéd laptudósítók szerint az orosz hadsereg támadása a neveli szakaszon igen nagy feltűnést keltett angolszász katonai körökben. A „Stockholms Tidningen” londoni tudósítója szerint az ottani katonai körök nem csupán a téli orosz offenzíva kezdetét látják a neveli szakaszon megindult támadásban, hanem a háború új szakaszának bevezetését. Szovjet katonai szakértők szerint az oroszok az egész háború folyamán még nem támadtak olyan nagy erővel, mint most. A lap valószínűnek tartja, hogy karácsony héjében arról a szakaszról várható a legfontosabb háborús események.

AZ OLASZ HARCTÉREN

Ortona térségében folyik a küzdelem. Ortona kikötőváros az Adria-

tenger partján Pascarától délre mintegy 30 kilométernyire fekszik. Német részről azt közlik, hogy a város elfoglalására irányuló harmadik kísérletet is meghiúsították.

MI KÖVETKEZIK

A háborúban? — ez a kérdés mostanában kedvelt témája az angolszász országok lakosságának. Egy washingtoni távirat ezeket mondja:

Mi történik a legközelebbi 90 nap alatt? — ez a kérdés a legnagyobb mértékben foglalkoztatja az egész amerikai közvéleményt, miután szerdán a külügyminiszterium egyik magasrangú tisztviselője rádióbeszédében arra figyelmeztette honfitársait, hogy ebben az időszakban az amerikai hadsereg súlyos veszteségeivel kell számolni. Beszédében továbbá közölte, hogy az amerikai hadsereg főparancsnokának becslése szerint a következő 90 nap alatt az amerikai hadsereg körülbelül 500.000 embert veszít el halottakban, sebesültekben és eltűntekben. Ez körülbelül négyszer annyi, amennyit az amerikai hadsereg eddig összesen veszített.

ANKARABAN,

a török fővárosban az utóbbi napokban fokozott diplomáciai tevékenységet lehetett megfigyelni. Menemendzsoglu külügyminiszter több osztályvezetőt fogadott, lényegesen többet, mint általában szokás.

A török külügyminiszter szakadatlan megbeszéléseket folytatott külföldi diplomatákkal.

A török közlekedésügyi miniszter, aki most tért vissza Ankarába szemleútjáról, nyilatkozott az újságíróknak az istanbuli közlekedési vonalak nagy megterheltségéről, ami a háború következtében még fokozódott.

A közlekedésügyi miniszter rámutatott arra, hogy Trácia és Anatólia között az egész közlekedés Istanbulon át bonyolódik le.

Az újságírók megkérdezték a minisztertől, vajon a kormány utazási kedvezményben szándékozik-e részesíteni azokat a családokat, amelyek Tráciából és Istanbulból át akarnak költözni Anatóliába, mint ahogyan az 1941. évi Balkán-hadjárat idején az ilyenek még hasonló kedvezményben részesültek. A miniszter válaszában kijelentette, hogy erről szó sem lehet, mivel erre semmiféle ok nincs.

A TEHERÁNI ÉRTEKEZLETRŐL

sem Rooseveltt, sem pedig Hull külügyminiszter nem nyíltakozott a kongresszus előtt. Azok az emberek, akik őket elkísérték az értekez-

lete, annál többet beszéltek és ennek az lett a következménye, hogy Amerikában sok olyan hírkering, amelyek nyugtalanítják az amerikai közvéleményt.

Egyes hírek a szövetséges hatalmak között felmerülő egyenlenségről tudnak — jelenti a „Dagens Nyheter” című svéd lap tudósítója. Ezek a hírek megállapítják, hogy az értekezlet angol és amerikai résztvevői Kína megsegítését illetően nem voltak egy véleményen. Különösen a burmai támadásra vonatkozik ez, amelyet az amerikai katonai szakértők még ebben az évben kívánnak megindítani.

Sztalinnak sikerült oly kötelezettségeket elfogadtatni az értekezlet amerikai résztvevőivel, amelyek felett tulajdonképpen csak a kongresszus illetékes döntést hozni. A különbékeiről szóló hírek szintén megbeszéltek Teheránban: ez volt az a kártya, amelyet Sztalin a legnagyobb sikerrel tudott kijátszani.

A „JUGOSZLÁV” BONYODALOM

tovább tart. Tito mind nagyobb hatalomra tesz szert és az emigrált Péter exkirályt sorsa is mind bizonytalanabb.

Az angol hírszolgálat különjelen-

tés formájában az úgynevezett „szabad jugoszláv rádió” egyik közlését terjeszti. Eszerint a „Jugoszlávia felszabadítására alakult antifasiszta nemzeti tanács” egyik értekezletén úgy döntött, hogy Péter exkirály nem térhet vissza „Jugoszláviába”.

A „Jugoszlávia felszabadítására alakult antifasiszta nemzeti tanács” egy másik ülésén elhatározták, hogy a külföldön tartózkodó „jugoszláv kormánytól” minden jogot megtagadják.

Az „Exchange Telegraph” londoni jelentése szerint Jugoszlávia helypolitikai helyzete rendkívül kiéleződött. A jugoszláv „szabad-száradió” jelentette, hogy a jugoszláv felszabadító bizottság határozata szerint a kairói kormány összes tagjai elveszítik jugoszláv állampolgárságukat, Péter királynak nem szabad visszatérni Jugoszláviába, mielőtt a felszabadított ország az alkotmányos királyság kérdésében szabadon nem választ. A rádió jelentése hangzottatta tovább, hogy kifejezetten utaljak arra, miszerint a jövőben a kairói kormány által kötött megállapodások semmiek. Fenntartjuk magunknak a jogot, hogy a már megkötött szerződéseket felülvizsgáljuk.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A nikopoli hídfőnél a bolsevisták több gyengébb támadását visszavertük.

Kirovgrádtól délre csapataink folytatták támadásaikat és egy fontos magaslati terepet elfoglaltak. Innen északra körülzárták egy szovjet harci csoportot és megsemmisítették.

Zsitomir térségében makacs harcok után megindultak a nagy gyalogsági és páncélos erőkkel végrehajtott ellenséges áttörési kísérletek. 76 szovjet páncélost löttünk szét.

Reccsától északnyugatra csapataink a bolsevisták ellentámadásainak elhárítása után tovább szorították vissza az ellenséget.

Vitebszk térségében az ellenség szerdán helyi támadásokra szorított, amelyeket visszavertünk. Az 528. gránátos ezrednek Dörmann százados parancsnoksága alatt álló második zászlóalja megállta helyét a Zslobintól délnyugatra lezajlott súlyos támadásokban és elhárította harcokban.

Dél-Olaszországban Ortona szakaszán az ellenség erős páncélos kötelékek és harci repülőgépek támogatásával ismételt támadott.

Ekszeredett harcokban az ellenségnek nagy veszteségeket okozva valamennyi támadását visszavertük. Öt páncélost kilőttünk. A löbbi arcvonalszakaszon a nap nyugodtan telt el.

A norvég partok előtt öt brit torpedóvető repülőgép több torpedót dobott egy német tengeralattjáróra és a haditengerészeti egyjárnűvére, eredményeket azonban nem értek el. A támadó repülőgépek közül kettőt megsemmisítettünk, egy harmadikat találatunkkal felgyújtottunk.

Szerdán északamerikai repülőgépek erős felhőzet védelmében berepültek Németország északnyugati része fölé, lérvédelmi erők szétszórták és megakadályozták az összpontosított támadás végrehajtását, így az ellenség célzás nélkül dobott repesz- és gyújtóbombákat több helysége. 28 repülőgépet, köztük 21 nehéz bombázót lelőttünk. Az ellenség négy repülőgépet veszített a megszállt nyugati területek felett. Szerdán az esti órákban néhány ellenséges gép zavaró berepülést hajtott végre a Rajnavidék fölé. Gyors német harci repülőgépek a esti-törtékre virradó éjszaka bombákat dobtak Eastbournra. (MTI.)

Ejtőernyős szovjet katonák a balti államokban

Helsinki, december 23. (MTI.) Az „Uusi Suomi” stockholmi tudósítója szerint a balti államokban igen megéleltült az orosz légi tevékenység. Mindhárom balti országban ejtőernyős orosz katonák kezdtek meg működsüket. Ezenkívül az orosz repülőgépekről többmillió röplapot szórtak le az egyik város felett.

Az egyik rigai orosz templomban 20 orosz ejtőernyőst fogtak el, akik a hívek között igyekeztek elvegyülni.

A charkovi pör és következményei

Perbe fogják-e Németországban az angolszász repülőket?

Szofia, december 23. (Német TI.) Az ankarai rádió jelentése szerint Hull külügyminiszter egy kérdésre válaszul kijelentette, hogy a charkovi halálos ítéletek ügyében az Egyesült Államok, Anglia és a Szovjet-Unió közös egyetértésben járnak el. (MTI.)

Berlin, december 23. Amint berlini politikai körök kijelentik, sok angol és amerikai hadifogoly van német kézben, akiket a nemzetközi jog érvényben álló szabályai szerint háborús bűnösöknek kell tekinteni, úgyhogy a német katonai hatóságok most már kénytelenek eselekedeteikkel közelebből foglalkozni.

Berlinben azt hiszik, felismerhető a közvetett összefüggés a között a cinizmus között, amellyel ezt a charkovi pört még egy Reuters-jelentés is közölte és a között a szadizmus között, amellyel ellenséges részről a légi terrort kezelik. Walter Millis amerikai újságíró például szórakoztatónak találja, hogy szerinte hivatalos német körök siránkoznak Berlin elpusztítása miatt és azt állítják, hogy a német asszonyok és gyermekek élete kevésbé jön számításba, mint annak szükségessége, hogy a német hadigépezetet szétzúzzák és saját katonáik életét kímélik. Az ilyen megnyilatkozások felett Berlinben teljességgel nem térnek napirendre, hanem gazdagítják velük azoknak a dokumentumoknak másis szűfolt adatlárát, amely a légi terror kérését minden következményével

TOKES FOTO
MŰVESZI KÉPET KÉSZIT

VASÁRNAP IS NYITVA

együtt különleges megvilágításba helyezi. Hogy Walter Millis Londonból akkor is ilyen fölényeskedő és frivol módon foglalkozott a levelezéssel a légierő kérdésében, amikor Németország már la- vonja a következtetést az angol-amerikai vérszomjból, az — mint a Wilhelmstrassen szerdán kijelen- tették — még később dől el. (MTL)

A délfeljárás harca

Berlin, december 23. A Nemzet- közeli Sajtó Tudósító jelenti: Noha a harcok időnként és helyenként ismét heves jellegűek voltak, a délfeljárás harca a legutóbbi két nap alatt sem változott lényege- sen. A rendkívül erős és újra meg újra ellentámadásokra in- duló német védelem következté- ben a 8. brit hadsereg továbbra is arra kényszerül, hogy frontálisan rohamozza a Maifella-hegy záró- állásait.

Ortona városa még mindig né- met kézben van és az ellenséges csapatok csak a város déli szélét nyomulták.

Az 5. amerikai hadsereg elő- nyomulása még lényegesen las- sabb, mert a venafro-mignanói szakaszon támadásainak súlypont- jánál másképp alakultak, legfel- jebb 12 kilométert nyomult előre és ezt az előhaladást is csak egyes helyeken érte el.

E kedvezőtlen eredményekre való tekintettel érthető, hogy az ellenséges főparancsnokság — amin erre különböző jelek mutat- nak — rendkívül széleskörű elő- készületeket tesz újabb offenzí- vára.

Számolni kell azzal a lehetősé- gel, hogy az ellenség végre súly- pontváltáshoz folyamodik és talán nagy támadását további ar- vonalszakaszokra is kiterjeszti.

Sündermann a légiháború megkezdésének felelősé- sévért

Berlin, dec. 23. (NTI). Sündermann a birodalmi kormány h. sajtófőnöke a külföldi újságírók fogadásán okmányokkal bizonyi- totta, hogy egyedül Anglia a bü- nös a légiháború kitérésében és fejleményében és hogy Anglia a felelős annak minden jövő követ- kezvényéért, a várható megtor- lásért is. Az, hogy Anglia volt a hajtóerő a német polgári lakos- ság elleni légiháború megindítá- sánál, az most világosan kiderül, a Chamberlain és Daladier 1939 november 17-én történt megbe- széléséről szóló, Franciaországban megtalált jegyzőkönyvből. E jegyzőkönyv határozatait kö- vetően az angol bombázók elő- szőr 1940 január hó 12-én bom- báztak először német területeket. 1940 május 10-én történt az első nagyobb brit légitámadás. Ezeket a támadásokat az 1940 április 25-i német hivatalos írás ellen- nére végrehajtották. Csak rövid két hónapi hasztalan várakozás után kikerülhetetlen kötelese- gévé vált a német légi fegyver- nemnek, hogy megadja a választ. A német légi haderő azonban még most is tartózkodott az elő- lés kizárólag katonai célpont- okat bombázott.

A békés falvakra való bomba- zás, mint azt 1940-ben tették, vagy a „szőnyegre dobás”, 1943-as mintájára beletartozik az angol légihaderő taktikájába és kizárólag angol találmány. Mint- hogy a harcok német férfiak mint katonák az arcvonalon van- nak a légitámadások áldozatai legnagyobb részét asszonyok és gyermekek, vannak olyan német városok, amelyekben az áldozat- ok 70 százaléka asszony és gyer- mek és csak 30 százaléka férfi. Az angol hadvezetés a mult vi- lágiháború éhségblokádjá óta ma- gából százezer nem harcoló férfi,

asszony és gyermek legyilkolá- sának vádját áll, állapította meg Sündermann, aki megállapí- tásait a következőkkel fejezte be: „Kizárólag Anglia felelős a légi bombaháború kitéréséért és fejlődéséért a polgári lakosság el- len és Angliának kell viselnie a következményeket, mind az 1940- ben bekövetkezett, mind a jövő- ben várható megtorlásért éppen úgy, mint a történelem előtti fe- lelősséget. (MTI)

Gyermekj játszótérek és diák-internátus létesítése a Szeretetszövetség debreceni tervei között

Háromhetes spanyol-svájci portyáit után érkezett meg a napokban Magyarországra ökol vívóválogatottunk, — melynek egyik tagja a debreceni Darai Béla, a DVSC fiatal ökölvívója volt. Darai Béla csütörtökön már munkába is állt a debreceni MAV műhelytelepen, pén- teken pedig megjelent a „Bunyós-cimborák között, a DVSC ökölvívó edzésén és a szorító- ban egymásután osztogatta gyil- kos-erejű horogütéseit.

Az edzés után a „Debrecen- munkatárs elbeszélgetett vele a háromhetes portyájakról, mely a háborús Európán vitt ke- resztül, bár a magyar ökölvívók éppen két semleges államban szerepeltek...

— Az érdekes az mondotta Darai Béla — hogy a háború levegőtől a semleges államok sem szabadulnak. Ott vibrál minden vonatkozásban életük- nek az a feszült érdeklődés, amellyel a népek most dúló nagy harcát szemlélik. A hábo- rús korlátozások vaspántjai is megszorulnak a semleges álla- mok élete mindennapi szokásai fölött. Ettől eltekintve, *sima, nyugodt volt az utunk, mintha nem is a sorsdöntő hónapjait élő világrészen mentünk volna át...* Németországban megka- pó volt a katonás fegyelem, ren- díthetetlen nyugalom, mellyel a német nép éli a háború nagy napjait. Münchenben, ahol útnak átvettük, az angol bom- bázások nyomai láthatók a város több több részén. Francia- országban érzik legkézzelbő a háborús légkör. Valami minde- nen felülálló könnyedség van a francia lélekben, csak, aki mélyebben belepillant éle- tükbe, érzi meg azoknak a vál- ságos időknek nyomait, melyen ez a nép átment... Paris gyö- nyörű, mint mindig... a feljén- nen ragyog az élet, a hölgyek elegánsak. A francia kedély a lepadt élelemadagot úgy fogja fel, mint egy diétázást, monadjuk a karcsúság érdekében. Hang- yaluk humoruk nem rosszido- dott be, csak talán egy kicsit el- mélyültek. A színházak, mozik, szórakozóhelyek tele vannak, a könyvkereskedések kirkatái- ban örömmel fedeztünk fel több magyar szerzőt, egyik párisi színház Bókay-darabot játszik... Párisban még mindig szép számmal vannak magyarok.

— Spanyolországban nagy szeretettel fogadnak bennünket, ami nem akadályozta meg a hi- dalgók fiait, hogy első mérkőz- sükön alaposan ránk verjenek. Igaz, a második találkozó al- aposan visszavágtunk. A déli népek túlaradó temperamentu- ma nyilvánult meg szeretettel- jes viselkedésükben, mellyel egész spanyolországi tartózo- dásunk alatt körül vettek ben- nünket. Általában a spanyolok fellühen érdeklődnek a ma- gyarság iránt... A magyar ze- ne tánc, művészet erősen foglalkoztatja őket... A spanyol étele- ket azonban melyek erősen olaj- osak voltak, nehezen szoktuk meg. Az országban még mindig láthatók a polgárháború okozta rombolások, de szívósan folyik ezeknek a helyrehozása. A spanyol sportélet nagyon fejlett, minden sportágba bele tudják vinni a spanyolok heves, túlfű- tött vérmérsékletüket, szinte nemzeti bélyeget kap sportstílu- suk és minden téren szép er-edményeket mutatnak fel.

— A magyar ökölvívó váloga- tott portyájának második része

Svájcban folyt le. Ami legfel- tü- nőbb volt számukra: színház- ban, moziban, sportcsarnokban, mindenütt dühányoznak a né- zők. A zürichi sportarénában szinte füstfelhőben vívtuk mér- kőzéseinket. Svájci versenyeink egyébként diadalt hoztak, a kö- zönség lelkesen, szeretettel fo- gadta teljesítményünket. Maguk a svájciak egy nagyon kultu- rált nemzet benyomását kelte- ték, jól-tükön megérzik, hogy kiharadják az európai népek

A Nap sugárzásának határtalan hatása van életünkre

A házasság békéjére, a diák felelősére, tanácskozások kimenete- léré, egészségünkre, befolyása van a Nap sugárzásának

Amióta a tudomány a sugár- zások különféle fajta felal- ta, helyesebben leírta, azóta sok titok megoldódott az ember előtt. A természetes sugá- rak közül a napsugár, a mes- terségesek közül a röntgensugár a legismertebb. A sugárzás vagy hullamzás tulajdonképpen a testek legparányibb részének a mozgását jelenti. Majdnem mindenki tudja, hogy a test at- omokból áll, de ezt már kevsen tudják, hogy az atom része az elektron olyan, mint egy dina- mó, melynek sokszázmillió a for- dulatszám minden másodperc- ben. Tehát emberi képzetet fel- talmuló energiával rendelkezik. Aki ezt az erőt megfoghatná, ki- vezethetné az atomból, a világ leghatalmasabb erőforrásá- ra tenne szert. Hogy fogalmat al- kothassunk erről az erőmennyi- ségről, ime néhány példa: egy részkejdr atom-mikrodinamó- nak energiájával 50.000 tonna gőzök sok főlakórély útát tehetne meg az egyenlítő mentén. Vagy egy teáskanálnyi szénporból, ha atomrombolással az energiákat felszabadítanák, New York ösz- szes lakásait 24 órán át fűthet- nek csontrepesztő hidegben.

Az energia, amely az elektron ugrásánál felszabadul, az atom- tot környező éterben feszültse- get idéz elő. Az így keletkezett feszültség 300.000 kilométeres másodpercenkénti sebességgel hullámzik tovább az éterben. Ez a jelenség, amit éterrezgésnek vagy elektromágneses sugárzás- nak, hullamzásnak nevezünk.

A tudomány és technika leg- fontosabb feladata ma az elek- trómágneses jellegű sugarak elő- állítása. A röntgensugarak hatá- sát majdnem minden ember is- meri vagy hallott róla. Az ember- i testet átvilágítják vele, bele- néznek a lágy testrészekbe, vese- követ, mészlerakódásokat kutat- nak ki segítségével. A röntgen- technika még ma is fejlődésben van és sok érdekes vizsgálatra ad lehetőséget.

A röntgensugárzás megérthet- tővé teszi az éterrezgések kelet- kezését is. Persze a röntgensu- garak csak kicsi részét teszik azoknak a különböző hosszúsá- gú éterrezgéseknek, melyeket még ma sem ismer a tudomány vagy még nem sikerült előállí- tani.

Némi fogalmat kaphatunk ezekről a kozmikus sugarakról abból az összehasonlításból, melyet a rádió rövid hullámaival teszünk. Ezek 13—20 méter hos- szúak, a kozmikus sugarak hullámhossza egy tízbilliomod mil- liárd. A gammasugárak tízmillio- mod, a fénysugarak tízezer, a hősugarak tízszázad milliméter hosszúságúak. A rádió távirato- zásnál 1—20 km. hullámmal dol- gálunk, a villanyvilágítási hálózatunkban az áram hullámhossza ezer kilométernél is több.

A sugárfajták hatása hullám- hosszuk szerint változó. A koz- mikus sugarak hullámai olyan parányiak hogy egyszerűen át- haladnak az anyagot alkotó pa-

nagy harcából. Itt is örömmel fedeztünk fel magyar szerzőket német és francianyelvű fordí- tásban...

— A sportbeli teljesítményről szólva tárgyilagosan mondhat- om, hogy csapatunk szépen szerepelt. En viszont nem va- gyok magammal megelegedve, teszi hozzá ismert szerénységé- vel Darai Béla. A zürichi vere- ségem reális voltát elismerem, a többi esetben azonban lepon- toztak... Visszafelé az útnak nehezebb fáradságosabb volt és bizony bármennyi élményt nyújtott is portyánk, örültünk, hogy már itthon vagyunk. Sok szép emléktárgyat hoztunk magunkkal, amelyek közül kü- lönösen a művészi kivitelű sváj- ci öngyújtók tetszenek idehaza.

A beszélgetés befejeződik, a kis Darai már megy is vissza a szorítóba és hatalmas jobbke- zese nyomán szinte összecsu- lik ellenfele. Azért a szokot- lan spanyol koszt úgy látszik nem ártott meg túlságosan...

Razzia Várnában

Szófia, december 23. A várnai rendőrség a helyőrség közreműk- désével Várnában és környékén reggeltől esig tartó nagyszabású razziat rendezett a nagyszámú gyanús elemet fogtak el. (MTI)

Spanyolországban helyreállítják a fellebbezési jogot

Madrid, december 23. A spanyol kormány legutóbbi tanácskozásán elhatározták, hogy törvényjavas- lator készítenek, amely szerint vis- szaállítják a fellebbezés jogát a közigazgatási perekben. A javaslat szerint a korporációs kamarák ítélete ellen a törvényszékhez le- het fellebbezni. (MTI)

A német városok újjáépítése

Berlin, december 23. (Német TI). A Führer megbízta Speer bi- rodalmi minisztert a bombázott né- met városok háború utáni újjá- építésének irányításával. A ter- vézi és előkészítési munkálatait nyomban megkezdik. (MTI)

Churchill állapota "avú"

Lisszabon, dec. 23. Mint a brit hírszolgálati iroda jelenti: Churchill miniszterelnök állapota a csütörtöki orvosi jelentés szerint tovább javult.

Jelölteti-e magát Roosevelt?

Zürich, dec. 23. (MTI) Mint Washingtonból jelentik: Frank C. Walker, a demokrata párt or- szágos bizottságának elnöke Roosevelt elnököt volt ebéden. Utána kijelentette, hogy az elnök még nem döntött arról, jelölteti-e magát negyedszer az elnökségre.

A képviselőház szerdán ülést tart

Budapest, dec. 23. A képviselő- ház december 29-én, szerdán dél- előtt 11 órákor a felsőház üzenete- nek átvételére géljából ülést tart.

"Gazdák karácsonya"

Bárczay János földművelésügyi államtitkár dec. 28-án, karácsony másodnapján délután 3 órakor a „Gazdák karácsonya" műsorának keretében karácsonyi üzenetet intéz Magyarországot gazdatisz- dalmához.

Hasznos tanácsok

ELTÖRT CIPSZFIGURAKAT
Jól észeregaszthatunk az itt elmo- dott módon: a gipsz torési szilártsá- dig losolgtatjuk tiszta, hideg vízzel, amíg csak képes nagbára vizet szívni. Ha már megtehető, akkor egéltel fehér gipszből vízzel lig pépet csinál- lunk, még mielőtt kihülne és ezzel gyorsan, vékonyan bekenjük a torési felületet és a tört részt erősen rányom- juk. Azt a gipszet, ami a nyomástól szétfolyik, óvatosan letöröljük. Nagyon jól ragaszthatunk törött gipszet éter- ben oldott cellulózzal. Az éterbe teszünk egy cellulósdot, fűtöt és a fe- leleséget folyadékot leöntjük róla. — Ami anyag visszamarad, az kitűnő gipszragasztó szer.

HORPADAST ALUMINIUMEDÉNYBŐL

Úgy távolíthatjuk el, egy a horpa- dás belső felére tiszta ruhát szorítunk és kívül fakalapáccsal gyöngöden üm- getjük a horpadást, amíg el nem tű- nük.

ZOMANCOZOTT VASKALYHAT

Legjobban úgy tisztítunk, hogy szappanos, szűrés vízzel, lemosunk, amelybe kevés szalmakészest üsepe- tetünk.

Karácsonyra
arany, ékszer, ezüstnemű, bijutri nagy választékban
Szelecsényinél
Sas-utca 2. szám. Telefon: 26-60.

Karác

All

Az üzleti záróra új rendje

A Kereskedelmi és Ipar kamara tájékoztatója

Tegnap jelent meg a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendelete a nyílt árusítási üzletek nyitási és zárási idejének újabb szabályozásáról. A debreceni Kereskedelmi és Ipar kamara a rendelet végrehajtásával kapcsolatban az alábbi tájékoztatást nyújtja az érdekeltek kereskedőknek és iparosoknak.

A rendeletben foglaltak ismeretese előtt szükségesnek látszik annak megállapítása, hogy a törvényes rendelkezések szempontjából nyílt árusítási üzlet minden olyan helyiség, amely a közönség számára vásárlás céljából nyitva áll és amelyben a vásárolt árut a vevőnek átadják vagy lakására küldik. Az ilyen helyiség nyílt árusítási üzlet abban az esetben is, ha aajtaja nem az utcára nyílik, hanem a kapualjban, az udvarban, vagy az emeleten van elhelyezve és pedig még akkor is, ha az árusítás mellett egyéb célra, pl. lakásul vagy műhelyül is szolgál. Ha az árusításra berendezett üzlethelyiség az árusításon felül lakás vagy műhely céljára is szolgál, az üzlethelyiségnek a záróránál zárvatartását nem lehet ugyan kívánni, de az árusításnak a zárvatartásra megszabott időben az ilyen üzlethelyiségnek is szünetelnie kell. Nem tekintendő nyílt árusítási üzletnek az olyan helyiség, amelyben anélkül, hogy az üzlet árusításra is be volna rendezve, kizárólag anyagmegmunkálással és megrendelésre készített áruknak átadásával foglalkoznak. (Pld. műhelyek, fényképezési műtermek stb.)

A most megjelent új rendelet a nyílt árusítási üzleteket tulajdonképpen két csoportra osztja. Az első csoportba tartoznak azok a nyílt árusítási üzletek, amelyek kizárólag vagy túlnyomóan élelmiszer, tüzelőanyag, vagy élővíz árusítására vannak berendezve, a második csoportba pedig minden egyéb nyílt árusítási üzlet.

Az első csoportba tartozó kizárólag vagy túlnyomóan élelmiszer, tüzelőanyag, vagy élővíz árusítására berendezett üzletek továbbra is a polgármesteri határozattal megállapított eddigi rend szerint nyílnak és zárnak. Ezekre az üzletekre nézve a megjelent rendelet csak azt a kötelezettséget írja elő, hogy az élelmiszer és tüzelőanyag árusítására berendezett üzleteket legkésőbb reggel kilenc órától az eddigi rend szerint megállapított nyitvatartási idő végéig — a megszabott déli ebédszünet beartásával — nyitva kell tartani. Ezenkívül kimondja a rendelet azt is, hogy a kizárólag túlnyomóan élelmiszer árusítására berendezett üzletekben abban az időben amikor csak ilyen üzlet szabad nyitva tartani, kizárólag élelmiszert szabad árusítani.

A rendelet a másik csoportba tartozó egyéb nyílt árusítási üzleteknél a november hó 1-től április hó 30-ig terjedő időszakban az egész hétfői napra kiterjedő zárvatartást vezeli be, a többi napokra pedig úgy rendelkezik, hogy a szabaműködő üzletek 9 óra előtt kinyitni és délután 4 óra után, szombat este 7 óra után nyitva tartani nem szabad. Alban az esetben, ha hétfőn országos vagy heti kirakóvásárt tartanak, ezeket a nyílt árusítási üzleteket hétfő helyett a vásár befejezését követő köznapon kell egész napon át zárva tartani.

A hétfői zárvatartás kötelezettsége nem terjed ki azokra a nyílt árusítási üzletekre, amelyekben kizárólag továbbárusítók részére szolgáltatnak ki árut. Ezeknek az üzleteknek nyitása és zárása tekintetében továbbra is a hatályban lévő rendelkezések az

irányadók. Azokban a nyílt árusítási üzletekben, amelyekben mind továbbárusítók, mind pedig fogyasztók részére szolgáltatnak ki árut, hatón fogyasztókat kiszolgálni nem szabad.

A második csoportba tartozó nyílt árusítási üzletek közül azok az üzletek, amelyekben bármilyen textilanyagot, ideértve a kész ruhát, divátáru, kesztyűt, kézmű- és rövidáru, kalapot (férfi vagy női) illetve sapkát, cipőt, esernyőt, papírt és írószert, vasárut, edényt, háztartási cikket és festéket, üveget és porcelánt valamint villamosági és villanyyszerelési cikket árusítanak, a rendeletben délelőtt 9 órától délután 4 óráig megszabott időtartam alatt egyházamban kötelezően nyitva tartandók.

Ugyanez a rendelkezés vonatkozik az áruházakra, vegyeskereskedésekre és drogériákra is. Nem terjed ki ellenben ennek a rendelkezésnek a hatálya a kizárólag továbbárusítók részére forgalmazó nagykereskedésekre.

Az egyházamban való nyitva tartás kötelezettsége nem vonatkozik azokra a nyílt árusítási üzletekre, amelyeket az üzlet tulajdonos bevonulása, betegsége, valamely családi esemény, vagy más elháríthatatlan akadály miatt tartanak zárva. A zárva-

DEBRECZEN 3. OLDAL 1943. XII. 24.

tartás kezdő időpontját, okát, valamint az üzlethelyiség újból való megnyitásának időpontját az elsőfokú iparhatóságnak ajánlott levélben azonnal be kell jelenteni. Ezenkívül a zárvatartás okát az üzlethelyiség aajtán is szembeötlően fel kell tüntetni.

Nem érinti a most megjelent rendelet azokat az üzleteket, amelyek nem tartoznak a nyílt árusítási üzletek fogalma alá. Az eddigi rend szerint tarthatók továbbra is nyitva tehát a kizárólagos pálinkamérések és bortermelői kimerések, kávémérések, tejivócsarnokok és kifőzősek, fodrász, kozmetikus, manikűr- és pedikűrüzletek, továbbá a kizárólag árukra vagy munkára való megrendelés gyűjtésével foglalkozó vállalatok (pl. kelmefestő, ruhatisztító gyűjtőüzletek, ügynöki irodák stb.), beraktározási vállalatok, fuvarleveleket felülvizsgáló irodák, hirdetésíró vállalatok, hitelirszolgálati és hiteltudósító irodák, inkasszóirodák, menetjegyi irodák, pénzkölcsönkövetítő ügynökségek és a szabadalmakat értékesítő vállalatok helyiségei.

A rendelet december 27-én lép hatályba s így a karácsonyi követő hétfőtől kezdődően a nyílt árusítási üzletek a fentismertelt nyitási és zárási rendet kötelesek betartani.

Január 1-től felemelték a petróleum mennyiségét

Az iparügyi miniszter az egyes községekben és városokban a fogyasztók részére kiszolgáltató petróleum mennyiségét 1944. január 1-től kezdődően az eddigi kiszolgáltató mennyiség 40 százalékaival felemelte.

Dr. Bánáss László prépost húsz szegényt látogatott meg

"Kiszította a „Debreczen“ 400 pengős adományát

Igazi krisztusi gondolat volt az, amit dr. Bánáss László prépost valósított meg tegnap: *húsz szegény családot látogatott meg a város különböző pontján, hogy személyesen vigye el az arra szorulóknak a karácsonyi segítséget.* De nemcsak az anyagi, hanem a lelki is. Az ajándék mellett jól esik és felejtethetetlen marad egy-egy jó szó, vigasztalás bátorítás a nyomorúságban, nélkülözésben.

Azok a hívek, akiket tegnap dr. Bánáss László prépost látogatott, papjukban, lelkipásztorukban szinte személyesen ismerték meg Krisztus jóságát és irgalmát. Vítte nekik annak a Krisztusnak a szeretetét, aki "körüljárt jót cselekedvén". *Negyven kilométer utat tett meg kiseretével.* A város legkülönbözőbb részeibe ment el. Szemérmes, úri szegényekhez, akik nem jönnek kérné, pedig jobban rászorulnak, mint akárki más.

Mennyi boldog mosoly, hálás tekintet, elcsutogott köszönőhangzott el az élet e megpróbáltatásainak akaról. Gyermek, akiknek mégis hozott a Jézuska ajándékot. Beteg, akikhez elment látogatni az Úr, hogy a karácsonyi örömet megértesse nekik és ezzel az enyhülést.

Minden csomagban volt *hús, alma, tészta, cukor, kalács, zsír és 20-20 pengő.* Az ünnepi kalács megsütését Marx János ingylen vállalta. *Negyszáz pengőt pedig a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt., a „Debreczeni” lapkiadóvállalat adományozott dr. Bánáss László prépost kezébe, hogy juttassa el a megfelelő helyekre, a nyilván tartott szegényekhez.* Mind jó helyre jutott, enyhülést vitt, hogyha nem is sok időre, de legalább a szeretet ünnepére megnyugvása, békesége legyen a kiűző, megkínzott lelkeknek.

Karácsonya-ünnepély az Árpád-téri egyházközségben

Lélekemelő karácsonya-ünnepély volt az Árpád-téri egyházközség Keresztény gyülekezetében. A Babkovszky-utcai népiiskola összes tanuló, hadbavonultak gyermekei, szegény és gazdag egyformán s együtt örült a karácsonyi gyertyafény ezines ragyogásában, 180 gyermek kapott szeretetcsomagot.

Az igaz szeretetből fakadó ünnepélyt dr. Hágylai Kálmán lelkipásztor elgondolása szerint az egyházközség és a Nőszöveteg rendezte. Karácsonyi ének és bibliaolvasás után a vezető lelkipásztor szót a gyermekekhez Máté evangéliuma alapján Jézus születéséről s a legnagyobb szeretetéről, mely a Jézusban ezalott le a földre. Nagy Lajos igazgató mondott köszönetet az iskola nevében a szép ünnepélyért első sorban a lelkipásztornak. Az egyházközség vezetőinek, a Nőszöveteg és a nemeslelkű adakozóknak. Az iskolás gyermekek nevében Kovács Márta és Szabolcs József mondta el a hála szavát.

Tea mellett folyt le a műsor többi száma. Szavalták: Pinczés Piroška, Makay Ibolya, Pécsy Kató, Fonyó Matild, Katona Mária, Gulási Róza, Kovács Judit, Egri Erzsébet. Nagyon tetszettek a költők karácsonyi versei. Énekléssel végződött a feledhetetlen ünnepély.

Délelőtt 11 órakor pedig a felnőtt szegények és hadbavonultak hoztátartozói részesültek karácsonyi segélyben. 200 székelykötő családtag kapott tüzfűt, burgonyát, lisztet és más ajándékot. Ez a második szép ünnepély is énekléssel, bibliaolvasással kezdődött és végződött.

Csató Mária.

Apróhirdetések felvétele karácsonyi ünnepi számunk részére ma este 8 óráig

Karácsonyi számunk részére oly tömeges keretes és hírként szedett hirdetési megbízás érkezett, hogy további ilyen természetű hirdetéseknek már nem tud helyet biztosítani és így a mai napon már nem vesz fel csak apróhirdetést a „DEBRECZEN” KIADÓHIVATALA

Az ámokfutó Csimbit halálra ítélte a statáriális bíróság

Összeszűrkálták a járókelőket

A budapesti rögtönítelő bíróság tegnap hozott ítéletet annak a két suhanának ügyében, akik december 18-án a Szent István-kórház előtt mint két ámokfutó zsebkést halálra, minden ok nélkül békésen haladó emberekre támadtak meg és szűrkálták össze. Az egyik szűrés Németh Lajost érte, aki éjfélután egy óraker súlyos sérülésébe belehalt.

A bíróság kihallgatta a sértetteket, majd a tanukat, akik terhelő vallomást tettek. Gilicze Mihálynak a kórházi ágyon tett vallomása szerint a vádlottak őt is ok nélkül támadták meg.

A két suhanó: Révész Ferenc vasvezetgályösszegéd és Ö. János lakatossegéd ezután minden ok nélkül fejbevágtá Kókai Istvánt, majd nyitott zsebkéssel rohanva, az Öllői-úton Gilicze Mihály és Miskolczy Béla fővárosi altiszteket s megajmádták. Gilicze azóta is kórházban ápolják.

Ö. János is azzal védekezett, hogy ittas volt. A bíróság kihallgatta a sértetteket, majd a tanukat, akik terhelő vallomást tettek. Gilicze Mihálynak a kórházi ágyon tett vallomása szerint a vádlottak őt is ok nélkül támadták meg.

A rögtönítelő bíróság előtt Révész ittasságával védekezett, majd előadta, hogy a 42-es villamosról leszállva, egy társaság közepébe kerültek, akik nekiestek, földre tepertek és összerugdosták. Ő zsebkést rántott és csak hadonászott vele, nem akart senkij meg-

szülni. Elmondotta, hogy az alvilágban Csimbitnek hívják, fővezérszerepet játszott, még indulójuk is volt, melynek refrénje így hangzott: *Csimbi a vezérünk, senki től se féllünk!*

A bíróság kihallgatta a sértetteket, majd a tanukat, akik terhelő vallomást tettek. Gilicze Mihálynak a kórházi ágyon tett vallomása szerint a vádlottak őt is ok nélkül támadták meg.

Tizenöt hónapi börtönre ítélték egy szatócsot árdrágítás miatt

A debreceni törvényszéken most vonták kérdőre Varga Károly téglavetői szatócsot, aki ellen sorozatos árdrágítás miatt emelték vádat. F kétén adta a zsírt, lisztet és burgonyát a téglavetői szegény embereknek, magasabb áron, mint a hatósági ár.

A bíróság előtt kihallgatandó. A bíróság előtt kihallgatandó. A bíróság előtt kihallgatandó. A bíróság előtt kihallgatandó.

A „Szeressük Egy-mást Asztaltársaság” karácsonya-ünnepélye

A Gámbrius különtermében folyt le Csöcsits Lajos, a társaság elnöke megszervezte megnívó szavaiban szólt a karácsonyi hangulatról, mely a háborús zajtól felvert világban is el-ömlök az emberi szívekben. Ismertette a „Szeressük egymást Asztaltársaság” nemes törekvéseit célkitűzéseit. Immár tizenegyedik esztendeje jönnek össze ennek a kis társaságnak tagjai, akik fillérekből évről évre sok szegény könnyeit igyeksenek letörölni. A társaság az idén is szeretne volna meleg ruhával ellátni a gyermekeket, de a rendkívüli helyzet miatt nem lehetett ruhát, cipőt beszerezni, ezért kez-kezszereztet adományokat osztanak ki. A Kocsint-utcai, Vigkedvű Mihály-utcai, Isptólyai-terti református, a római katólikus és tanügyi elemi iskolák öt körzetbe járó növendékek közül a legszegényebbek között 2000 pengőt osztanak ki, 300-400 pengőt iskola-körzetenként.

Megemlékezték az asztaltársaság tagjai között lefolyt biliárdverseny-ről, melynek bevételéből ezer pengőt meghaladó összeget hozott a nemes célra. A biliárdversenyt Thury János nyerte. 2. Hágylai László, 3. Csönka József, 4. Józsa József, 5. Zöld János, 6. Boeckay István. A győztes és helyezettek Kiss Ferenc ügyvezető elnök áldozatkészségéből pompás művészi veretű plakettet kaptak. Köszönetet mondott Csöcsits elnök Kovács Sándor cipőgyárosnak és másoknak adományaikért, majd a szeretet és szociális érzések hatalmáról beszélt.

Ezután kiosztották a szeretetadományokat, majd Kiss Ferenc ügyvezető elnök átadta a jótékonykodó biliárdverseny győztesének az emléklakettet és a szépen sikerült ünnepély a társaság jellegének emlékező után Csöcsits elnök zárószavával ért véget.

Üzenetek a frontról

Bebök Ferenc honvéd az F. 503 tábori postaszámra üzeni: *Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok feleségemnek, kisleányomnak, hozzátartozóimnak, ismerősöimnek és vevőimnek a messze Oroszországból. Az egész családot csókolom, az ismerősöket üdvözlöm: Feri.*

Optikai és fényképezési cikkeket vásároljon **Ungár József** lészerész és fotószaküzletében SZÉCHENYI. 1. SZ.

ÜNNEPEKRE AJÁNDÉKOT TAKÁCSNÉ ékszerboltjából
arany- ezüst és valódi borostyán ékszerek
Márkás órák — ólomkristályok
PIAC-UTCA 56. — Megyeháza mellett

Karácsonyra remek ajándékot **KISS** uridivatnál Alföldi palota

Az ünnepekre se hiányozzék asztaláról a **CSOKONAI ÁSVÁNYVÍZ**

HETI MŰSOR:

Péntek délután 3 órakor: Matyas király aranyszörű báránya. Gyermekek előadás. Mérésélt helyárok. Szombat délután 11 órakor: Matyas király aranyszörű báránya. Mérésélt helyárok. — Délután fél 4 órakor: Deryné. Rendes helyárok. Este fél 7 órakor: Udvari névnap. Rendes helyárok. Vasárnap délelőtt 11 órakor: Egy nap a világ. Mérésélt helyárok. — Délután fél 4 órakor: Fekete Péter. Rendes helyárok. — Este fél 7 órakor: Deryné. Rendes helyárok.

Deryné

Szépataki Róza regényes élet-történetét eleveníti meg Bekéssy László DERYNÉ című nagyoperettje. A magyar színpad-egykor csalogányának nemzeti küldetése, romantikus szerelme pontakozik élénk, a rutinos írói képszerűséggel megírt librettóból. — Fischer Károly, a Debrecenben is jól ismert karnagy és jeles zeneszerző komponálta ennek a sikerült színpadi műnek a zenéjét. Dallambősége, a korszerűséghez való stílusos alkalmazkodása, valamint beérlett tudásra való hangszerelése értékteljes teszik hangulatos muzsikáját.

A Csokonai Színház remek kiállításal brilirozott újlag. A színes és hangulatos színpadképek megkapó keretét nyújtják a romantikus mesének. Deesy Jenő rendezése lendületes és egyensúlytartásra törekvő. Elismeréssel kell kiemelni a szereplők igen szép és stílusos ruháit, amelyek nagy áldozatkészségre vallók.

A darab címszerepében Németh Ilonka nyújt átlagon felülit játékából sok kedves szín csillan elő és igen szépen énekel. Nagy Csilla énekes naiva szerepében tehetségének új jó tulajdonságait juttatja érvényre s szépsékerő alaktatása meggyőző erejű. Turcsí Gitta tomboló temperamentuma, remek tánc a nyomán megérdemelten csattan fel a közönség elismerő tapsa. Fászkerty Mária Josefín kisasszonya jeles játékművelés, amit gazdagon áradó humor tesz igen élvezetessé. Újvárossy Kató és Biró Rózsa nagyszerű helytállással nyújt kifogástalant.

Dalmady Géza Péterffy Jánosa nyugodt, kiegyensúlyozottsággal emelkedik ki. Szépen csendülő tenorja csak emeli játéka értékét. Márki Géza kedves eszközökkel formált fiatal, szerelmes színésze egyik legsikerültebb figurája a darabnak. Hangulat és szívtelenség játékának főjellemzője. A humort Szabó Samu és Csen-gery Aladár képviseli ellenállha-

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Fel. 25 45 Igazgató B. Unger István. Előadások a u. tel. 3. este fél 7-kor.

December 24-én, délután 3 órakor:

Mátyás király aranyszörű báránya

Gyermekelőadás. Mérésélt helyárok. Karácsony két napján hat előadás.

VIGSZÍNHÁZ

Ma előadásokat nem tartunk! Pénztár zárva! Karácsony mindkét napján és a következő napokon: Sári bíró a legvidámabb magyar film

Tánciskolák

* Karácsonyi összfűzők a Kocsonán. Első napján táncvizsga, másodnapján összfűző délután 5 óráig.

Karácsonyra nekem már nem Kollár kell semmi, csak Kollár

órás mestertől egy órat tudjak venni I. N. V. R. HONVÉD LEVENTÉ

KOSSUTH-UTCA 4. (Kardossal szemben)

tatlan vonzó hatással. Károly István gróf Csáky, a Kassai színház intendantsza szerepében klassz rezervált magatartása ellenére is rokonszenves. Deesy Jenő cukrászmestere rutinos, énekkesz-sége kifogástalan. Kémárki Kálmán alakító művészete ez alkalommal is meglepően jól nyújt. Hortobágyi Arthur az alispán szerepét úri mértékűséggel állítja elő. Martonyi Alfréd és Vasvári András jó késszűséggel egészítik ki az együttest.

Hákvári Jenő karnagy erőteljesen tartja kézben a darab zenéi vezetését E helyen említjük meg, hogy a táncok fegyelméletlenségé újójag szembetűnő.

FILM

AZ APOLLO MOZGOSZÍNHÁZ A „FÉNY ÉS ÁRNYAK” c. új magyar filmjátékát mutatta be. A darab a legjobb magyar filmek sorába tartozik. Lenyűgözően érdekes meséje, közzéadja a film történelmi rendezése Zsigmond Tudos Károly művészetét. A darabnak különösen első része hibátlan és nagyvonalú, vetk-szik minden tekintetben a legjobb külföldi filmalkotásokkal is. Főszerepben a Bulla Elma, Ajtay Andor, Nagykovácsy Ilona tréssz vízi sikerre a filmet Bulla Elma művészetére egyes jelenetekben az emulációzás csúcsait járja. Finom, halk gesztusai, nagy drámai erőket fűtött jeleneti igazi élményt jelentenek. Minden tekintetben méltó partnere volt Ajtay Andor és kitérően játszott meg szerepét Nagykovácsy Ilona, de az epizód szereplők is remekelték. A „FÉNY ÉS ÁRNYAK” az utóbbi idők egyik legnagyobb filmalkotásainak. A kísérő műsor is kitűnő.

Dr Straub János és dr Törő Imre előadásai a Tisza István Tudományos Társaságban

A Tisza István Tudományos Társaság II. orvos-termesztudományi szakosztályában két nagyszerű előadás hangzott el a dr Went István osztályelnök vezetésével tartott ülésen.

Az első előadó dr Straub János egyetemi intézeti tanár volt, aki több mint ötven érdélyi ásványviz viz flor, jód és brom tartalmát ismertette. Rámutatott azokra a biológiai hatásokra, amelyeket mai tudásunk szerint ezektől a vízben oldott bioelemektől várhatunk. Ezek az orvosi vegytani intézet ásványvizkutató laboratóriumában dr Bodnár János professzor, intézeti igazgató irányítása mellett már hosszú évek óta végzett nagyszámú vizsgálatait értékes adatokat szolgáltatott hazai, de különösen a visszacsatolt érdélyi ásványvizek összetételét illetően is. A vizsgálataik alapján az ásványviz gyógyhatásának a kiértékelése legnagyobb sikerrel végezhető és Erdély igen értékes ásványvizének gyógyhatása nemcsak a pusztá tapasztalaton, hanem tudományos alapokon is felépülhet.

Azután dr Törő Imre egyetemi m. tanár az Anatómiai Biológiai Intézet adjunktusa tartotta meg rendkívül érdekes előadást: a retikuloendothel működésének humorális szabályozása címmel. Megvilágította a még ma is igen kevésbé ismert retikuloendothelialis rendszer jelentőségét. Ez az apparatus a szervezetben szét-szórtan más szervekbe beépítve, így a májban, lépben, csontvelőben, nyirokcsomókban fejt ki hatását, melyek közül a legfontosabbak: a szervezet mérgeztelítése, a véralvasztó anyagok képzése, az epefészek termelése, stb. Dr Törő Imre beszámolt arról, hogy háromévi fáradságos munka árán sikerült az embrionális májból egy olyan kivonatot előállítani, mely a retikuloendothel-rendszert nagy mértékben fokozott működésre bírja és ezáltal nagy fokban hozzájárul a szervezetnek a fertőzésekkel szembeni ellenállásához. Nagyon érdekes színes felvételekkel illusztrálta újszerű módszerével végzett vizsgálatait, melyeknek a jövő gyógyszeres kezelésében

várható eredményességéről hallgatókát teljes mértékben meggyőzte.

A nagy tetszéssel fogadott előadást dr Went István osztályelnök mondott köszönetet és fej-tette ki az előadásokban foglal-

A kultuszminiszter elismerő rádióbeszéde a vidéki színházról

„Uj feladatok megoldását várjuk a vidéki színházaktól” — mondotta Szinyei Merse miniszter Deryné születésének 150-ik évfordulóján.

Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter a magyar rádióban csütörtökön este „Deryné és a vidéki színház” címen a következő előadást tartotta:

Amikor a mai napon a 150 évvel ezelőtt született Deryné emlékét hálás kegyelettel újra felelevenítjük, emlékeztetőül a vidéki színházról fontos kérdésekre fordulni kell. A színházunk ma a jövője a mozi, mind-kezőknek más a rendeltetése. A film még fejlődésben van és ezért koránt-sem végezhetsz még olyan kulturális építmunkát, mint a színház. Azért is tartom olyan fontosnak, hogy a vidéki közönség magas színvonalú színházi estétet élvezhesen. Pártolunk keit tehát azokat a vidéki színházakat és színgazdákat, akik komoly színvo-nalú előadásokat nyújtanak és kul-turizmusért teremtnek. Összettel állíthatjuk meg hogy nemcsak a fő-városban létezik eleven kulturális élet, hanem a nagy egyetemi városok: Kolozsvár, Debrecen, Pécs és Szeged-n kívül a többi városainkban is igen komoly személyi élet virágozik, értékes munkát végez irodalmi tár-saságokkal és a színház szolgálatá a magyar kultúra gyé. Vidéki váro-saink színgazdái helyenként olyan gazdag és magas színvonalú programot valósítanak meg, amely a fővárosba is bollenének, sőt merem állítani,

tak rendkívül jelentőségét és annak a reményének adott kifeje-zést, hogy kísérleteinek befejez-tével dr Törő Imre nemcsak új tudományos és gyakorlati je-lentőségű eredményekkel aján-dékozza meg az orvostudományt.

hogy van olyan vidéki színház, amely látékában és alkutésében némely-lyik fővárosi színházat is túlszárnyal-ja. A vidéki színházmozgás azert is igen fontos és azért kellett nem-ezők között nyújtó műsorú gondos-kodni, mert a színházunk több helyen nemcsak a szomszédos vidéki váro-saink, hanem a magyar nyelv meg-látogatója, tehát mélyreható befolyása van népünk kultúrájának és erköl-csének kialakulására. De a vidéki színházunk létét és fejlődését szívesen névelésünk szempontjából is igen fontos. A magyar színpadot el-sősorban a magyar kérdések ábrá-sítására építették, ne nyuljunk tehát olyan mohoz a külföldi színpadi ér-ték után, amelyek a magyar színpa-dokon kérdéseket akarnak elsősor-ban ábrázolni. Itt kínálkozik a kitűnő munkatér, vidéki színházunk számá-ra. A vidéki színház ne legyen függvénye a fővárosi színházaknak. Mi új fel-adatok megoldását, új személyi szol-gálatok teljesítését várjuk a vidéki szí-nésztől, amelynek módja van a ma-gyar múlt emlékeivel s a magyar el-tartamra legyennebb kapcsolatban tartani. Legyen áldott és örökös példamutató Deryné nemese emléke és az a kor, amely a világhíres deszkákon örökös önthetett a magyar léleknek és magyar szellemnek.

Karácsonyi levél

Levelem írom ismeretlenül. Valaki néki hátha megőrül. Tabori postaszám mi a jegen? Ezen töröm most boho fejem...

„Karácsony estén gondoljon reám, Kéréssem ill az álmod hirtalján... Fenyőfaillat, száz kis gyertyaláng Törjön át most agyúfűstömolyán.

Szívem harangozó éjféli m. én. Geszdenben Magyar imádkozom én: Segítse Ister minden harcon át. Az értünk küzdő magyar katonát!”

Levelem írom ismeretlenül. Kint téli szél most behéngedül... S új óra lassan már éjfére jár, S új hajnal virrad a Csillag nyomán... RÁDAI ILI.

Levél a Jézuskához

1943. karácsony hava. Az asztalon rendezgettem frásaim. Iratrészeket, oldalakokat rakosgatok jobbra-balra. Közben a kezembe akad egy gyerekes írás, melyet mindennap látok az asztalon — hiszen tanító is a feleségem. Egy levél, Gyermek írta — a gyermekjézuskához. Kedves Jézuska! Nagyon szépen kérek, nekem Karácsonyra egy ruhát, vagy egy utlast, meg egy cipőt. Ruhám nincsen, a cipőm elcsúszott. Szeretettel íri: Tóth László III, o. t.”

Gyermekéveimből az a pillanat jutott eszembe, mikor nagy gondal és figyelemmel meit levelem, Pesten a Múzeum-kert levelesládájába egy né-hány nappal karácsony előtt remegő szível dobtam be.

Ugyan megkapja-e, meghall-gatja-e a kéresem? Édesanyám mellett hazafelé magamban mindent megto-gadtam, hogy jó lesz, szorgalmasan tanulok, nem verem meg Erzséket soha se, csak-csak hozzá el, azon a Szent Estén a kért ajándékot!

Tóth Laci — érem — ugyan ezt gondolta. A legszorgalmasabb, a leg-jobb tanuló gyerek a szatál iskolá-ban. Sokszor látom csupa lyuk cipő-jébe esetenül csupán, piros orral — az iskolába járni.

Magam is gondoltam rá, hogy rossz ruhámból kiválasztok valamit, amely befűdne a testet, óvna a lábat.

Ma az iskolában padról-padra men-tem... Nezem ezeket a ruhákat, cipő-t len gyermekeket, akik a Magyar Jövő ígértel, akik mindennap imá-dkoznak és tiszta, gyermek szívekből törjön szől tel az imádság az ég elé: ...és hallgasd meg a mi imádsá-gunkat.” Tudom hogy meghallgatják imáju-kat és boldogságot küldenek szent Karácsony ünnepe. Akik mind mind ennek a Hazának, egy édesanyának gyermekei. Miként az édesanya nem hagyja gyermekét vizáztatás simo-gatás nélkül, úgy tudom vannak még jó emberek, édesanyák, magyar anyák, akik örömet, simogatást kü-ldenek azon az estén melyet minden gyermek vár. Tóth Laci nem hiába imádkozik, egy kis boldogság, egy kis meleg szeretet neki is kell, hogy jus-son azon az estén, amikor Mindnyá-junk zivze egy imádságban találkozik. Smányi János.

A debreceni szabadegyetem vidéki előadásai

A debreceni szabadegyetem vidéki előadásai december közepé-űl megkezdődtek a különböző városokban. A közönség mindenütt nagy érdeklődéssel várja a debreceni egyetemi tanárok előadásait.

Beregszászon, Nagyszőlősen s Munkácson dr Szabó István egyetemi tanár a középkori ma-gyar település történetéről tar-tott előadást. Dr Oros Imre János a debreceni egyetem böl-gygyász professzora a háborús borbántalmakat és elhárításukat ismertette Ungváron. Dr Papp István egyetemi m. tanár Finn-oroszról tartott előadást Husz-ton és Máramaroszigeten. Dr. Mikó Gyula egyetemi c. r. ta-nár Huszton és Máramaros-szigeten a finnek értékes faji sa-játságáról. Máramaroszigeten a hormonokról tartott előadást. Dr Szabó Árpád egyetemi tanár Nagyszalontán a görög tragé-diáról tartott előadást.

Papirba göngyölt szegyet nyelt öngyilkossági szándékból az országjáró fiatalok bőrdiálvaj

Beszámoltunk annak a debreceni fiatalok ruháinak kalandos történetéről, aki megszökött Debrecenben lakó szüleitől s Kis-kunfélegyházán, Kisvárdán és más városokban bolygott, majd mi-kor pénze elfogyott, hazatért Debrecenbe. A csapókerít állomásán szállt le és öt megpillantott egy gazdtalan bóröndöt, amit nyomban pártfogásába vett. A nagy bóröndöt cipelő fiatalok gyanús let-t egy rendőrnök, aki igazolásra szö-lította fel és mivel nem tudta megmondani, hogy mi van a sa-játjának vallott bóröndben, előállí-tották a központi ügyelést. Ott megállapították, hogy az ellopott koffer taralma szalonba, zsirnak-való, sertésbű és más jó falatok, melyekhez egy levél volt mellé-keve a következő sorokkal: „Hé-kám, Mihály! Fogyszd jó egészséggel ezt a kis kósólot!” Közlebbi adatot azonban a káro-sult személyéről nem tudnak. A fiatalok, aki a bórönd-

lopásra nézve beismertő vallomást tett, őrizetbe került és kihallga-tása befejeztével a rendőrség át akarta adni a fiatalok bírósá-gának. Az elmúlt éjszaka azon-ban a 16 éves suhanc a fogdá-a ajtajából kipszkalj három darab apró szegyet, azt egy papírdarabba begöngyölte és lenyelte. Rövid idő múlva heves rosszullet fogta el és az öngyilkosságot fiatalok ki-szállították a klinikára.

A rádió megkísérlé a pápa karácsonyi szövegének közvetítését

XII. Pius pápa december hó 24-én, a déli órákban a vatikáni rádióállomás útján szöveggel for-dul a világ népeire. A mai vi-szonyok miatt a magyar radío-nak nem áll módjában a Szent-anya szövegét a Vatikánvárosból kábel útján közvetíteni. A posta és a rádió azonban mégis mind-ent elképzelt, hogy a rövidhullá-mon sügözött vatikáni adóállomá-son elhangzó pápai szöveget ve-vőkészülékkel felvegye, hang-lemezeken rögzítse és a magyar hallgatóknak közvetítse.

Amennyiben a légkörí viszonyok kedveznek, a rádió — az eredeti műsor megváltoztatásá-val — december 24-én 15 óra 05 perckor közvetíti a Szentanya szövegét. A közvetítést ugyan-aznap 21 óra 40 perckor a rádió megismétli. Amennyiben a közvetítés műszaki okokból nem si-kerülne, a rádió a beszéd tartal-mát, nem sokkal a beszéd el-hangzása után, magyar nyelven ismerteti hallgatóival.

Egyszerű pásztor ének

Künn a pusztán, hol forog egyhanguan éjre nap és napra él, sok év előtt elkeresztelt egy pillanat, hogy a jámbor pásztorok éretek valami nyugtalan, a jószágok is szűköve dőltek az éjfélet, s egy furcsa csillag kigyult, hogy soh-am látra, meg olyat... Sok éve már, hogy a pusztá-láza jött egy Gyermek miatt, ki szűlötté írás szerint szelíd szomú szamarak és boeik között n.unt a bóros — kölyök, lópokroc alatt.

és gyűlt a pusztá népe mindi ki söt hozott, ki egy darab sajtot, falas kenyeret, tejes bárányt, rézgarast; birka bodros gyaplat vitt, csikó osongóve saiz t. s tőmjent leltet rá az el, a szalma adott aranyat, s a bakokos mirrhájt is szalt, mint zsego szén-ság. Ugy longott ott a szere el, hogy most is érez néhai p.

— Ott künn a pusztán, hol fordul egyhanguan éjre nap, (sok éve már) egy lázas él, a szurko napra így szakadt, s gyűlt a gyepű népe mind a másozobli Gyermek miatt: ki göndör barit hozott, k me-puít, füles nyulfiat volt ki vitte kicsinyt, s kinek mi je sen akadt az a szívet vitte csak! Szentirmay Zoltán.

Felhívja a városi adóhivatal az egyszerű beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezettek figyelmét, hogy az 1938. XX. tc. alapján kivett beruhá-zási hozzájárulás huszonkettődk réz-lete 1944. január hó 1-én édesek és az 1500—1938. P. M. rendelet 50. pa-ragrafusára 1. beközdése értelmében ezen időpontig fizetendő. Ertesíti a városi adóhivatal az érdekelteket, hogy a beletzések hatkoznapokon a hivatalos pénztári órák alatt — dé-lőlt 8—12 óráig — már most le te-lőstik, hogy az utolsó napon várható törődést elkerülhessék. A befizetési elmulasztók ellen a végrehajtási eljá-rás 1944. január hó 4-én a legna-gyobb erővel megindul.

Hirdetmény Ertesíti a városi adóhivatal a tenyészállattíj és fedez-tetési díj fizetésére kötelezettek, hogy az 1943. évi tenyészállattíj és fedeztetési díj helyettesítési változást jegyzéke elkészült s a főkönyvben keresztült vezetett. Nyomatékosan figye-lmetelt a városi adóhivatal a z érde-keltek, hogy az előrt tenyészállat-díjat és fedeztetési díjat haladéktalan-nul fizessék be, mert a hátralevőek ellen a végrehajtási eljárás a legro-videbb időben belül a legnagyobb erővel megindul. A tenyészállattíj és fedez-tetési díj számfelítése a városi adóhí-vatat I. emelet 8. sz. szobájában tor-ténik a hivatalos pénztári (d. e. 8—12) órák alatt. — Városi Adóhivatal.

Bőrkesztyűs, bórdiszmuárúk retikül különlegességek, Tóthlallys-nál Ferenc Józsei-út 40, Ferenc Józsei-út 16.

Karácsonyi és újévi gyermekjátékok, ajándékok TOTH GYULA vasúletében szerzethetők be Ferenc Józsei-út 20.

"A munka adja a kenyeret, a fegyver védi a dolgozót"

A magyar munkás karácsonya

Lélekemelően kedves kis karácsonyi ünnepség zajlott le tegnap a gépkocsizó vonatostály laktanyájában, ahol Jost Ferenc építésmérnök vállalkozásában nagyobbrányú állami közmunka folyik.

A szeretet ünnepe alkalmából rögzített kis ünnepély a Hírszeker elmondásával vette kezdetét majd a *kőművestanulókól álló énekhar a Mennyből az angyalok című karácsonyi éneket énekelt.*

Varga László építésmunkás mondott ezután rövid beköszöntőt és egy hangulatos verset. Majd Jost mérnök intézett rövid beszédet az egybegyűlt munkásokhoz megköszönve szorgalmukat és további igyekezetre buzdította őket, kiosztotta a karácsonyi ajándéksomagokat, melyek a mai nehézségek figyelembe vétele, a Közlekedési Hivatal jövőtől, természetbeni dolgokból, (liszt, szalonna, kolbász, talpbőr) állott.

A harctéren szolgálatot teljesítő Varga Sándor munkás helyett annak felesége vette át a szeretetsomagot.

A munkások nevében Boros István munkavezető mondott izzó hazafias érzelssel telített, gondolatokban gazdag és emelkedett szellemű beszédet, köszönetet mondva az épített hatóságoknak a munkaalkalmért, Jost mérnöknek, mint munkaadónak a karácsonyi ajándékért. Beszédében rámutatott arra, hogy a *becsületesen végzett közös munka éppen olyan fontos a nemzet életében, mint a fegyver. A munka adja a kenyeret és a fegyver védi meg a dolgozót. Ez a kettő együtt biztosítja az egyén és a nemzet szabadságát és függetlenségét.*

A nagy tetszést kiváltott beszéd után a laktanyaparancsnokság megjelent képviselője mondott hazafias buzdító beszédet a munkásokhoz, mely után a Himnusz elnevelésével ért véget a szép ünnepély.

Debrecenben minden nyolcadik ember háztulajdonos Hogyan nőttek fel a semmiből a kis családi házak?

Lapunk december 15-i számában megírtuk, hogy Debrecenben a statisztika szerint 15.000 ház van és a házak 93 százaléka kis családi ház, mely sok esetben egy, legtöbb esetben két-három lakásból áll.

Az a megállapításunk, hogy Debrecen a kis családi házak városa és hogy sehol sincs az ország városai között máshol ennyire nagyszámban a családi ház, élénk visszhangot keltett. Sokan kérdőjelezték szerkesztésünkkel arra bivatkozással, hogy ezek szerint Debrecen szociális szempontból országos viszonylatban elől jár. Első pillanatra az ilyen irányú fejlődés okát magunk sem ismertük és ezért oknyomozó útra indultunk.

Únk elvezetett a Kölcseőnös Segélyző-Egylethe is, amely szövetkezeti pénztárat Kossuth-utcai három utcára néző székházában dr. Somlyai József okl. közgazda. ügyvezető igazgató fogadott bennünket. Feltett kérdéseinkre dr. Somlyai igazgató a következő választ adta:

— A „Debrecen” cikked magam is érdeklődéssel olvastam, a közölt megállapítások azonban nem hatottak idegenül. Mi szövetkeztünkön belül ugyan jól tudjuk, hogy Debrecen város településében a mi népbankunknak, a „Nagykölcseőnös”-nek jelentős része van.

— A Kölcseőnös Segélyző-Egylet most nyitja immár a 61-ik évtársulatát. Egy-egy évtársulatban belül a tagok négy éven át, évente 50 havi törzsbetét-fizetést teljesítenek. Debrecen kisiparosai és kiskereskedői, az ipari és kereskedelmi alkalmazottak, köz. és magánisztviselők nagy tömege évről évre ezrelék vált ilyen havi befizetési könyvet.

— Ha egy törzsbetétes tag havi 5 pengős könyvet vált, négy év múlva 1080.— pengő kap kézhez, ami normális időben elegendő volt egy rendes házhely megvásárlására. Az 5 pengő havi befizetést folytatva, a további négy alatt összegyűjtött 1080.— pengő és építványjuttal igénybevételel felépülhetett mintegy 2500.— pengőből az egy szoba, konyhás ház, amibe a család beköltözhetett. A telek és az épület együtt 3500.— 4000 pengő értékét képviselvé, a szorgalmas és immár nyolc éve pontosan fizető tag 1500.— pengő hitelt kapott. Ezt a tartozást négy év alatt könnyen visszafizethette, mert most már a lakbértörlesztés is felszabadult, hiszen nem „lakó” tömb, hanem „saját házában”, amint Debrecenben mondják: „a magáéban” lakik.

— Három évtársulati ciklus eleendő tehát, hogy a nincstelen ember saját „tehermentes” házában lakhasson. A további takarékoskodás hozta aztán az épület-tulajdonost, sokszor magát a főépítőt, mert az eredeti házat esetleg nyári konyha-kamarává alakították.

— Kifogás Debrecenben, hogy a nagy kertségi kiterjedés miatt a városot közműekkel nehéz ellátni s a kertségek lakói ezeket nélkülözni kénytelenek. Ez valóban így van, de kérdezzük csak meg az emberek ezreit, mit vállálnak szívesebben, a bérházakos körengéteget közműekkel, vagy a kertségi szabadlevegős, konyhakertes, virágokkal ékes, meghiit kis saját családi házat?

— A magánépítkezés hivatalos rendelkezésre szűnétel, az árakban a háborúval járó eltolódás jelentkezik, de mindazok, akik az évtársulatokban most is résztvesznek és a hetekét, hónapokat, éveket nem hagyják nyomtalanul elrepülni, szebb és boldogabb jövőjüket készílik elő, mert amint az építkezés megindulhat, mellettük lesz barátjuk és segítőtársuk: a Kölcseőnös Segélyző-Egylet — fejezte be nyilatkozatát dr. Somlyai József igazgató.

Liszt elszámolás
Tekintettel a malmok év végi leltározására a pékek december 27-én, a lisztárussal is foglalkozó kereskedők december szerda helyett december 28-án, kedden számolhatnak el és igényelhetnek Lisztet.

Külön felhívom a pékek és kereskedők figyelmét arra, hogy a kiutalt lisztet a malomból hétfőn és kedden délelőtt, délután okvetlen vegyék át, mert a malmok december 29-től lisztet nem szolgáltatnak ki. Polgármester.

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943. XII. 24.

Az OTI bérház lakói egy kis hadiárváért

Példamutatóan szép karácsonyi ünnepélyt rendeztek a debreceni OTI bérház érző szívű lakói. Egy esztendővel ezelőtt, éppen karácsony napjára jött meg az értesítés a harctérről, hogy a kis Setetve Juliska apja hősi halált halt. Arván maradt a négygyermekes család. A bérház lakói ismerték jól a sok szenvedésnek kitett családot és hazafias kötelességüknek és emberbaráti szerzetüknek eleget téve, a kis árva Juliskát árvá-lukká fogadták és gondoskodni kívántak róla.

Az idei karácsonyi ünnep előtt dr. Bige Gézáné lakásán gyűlésre jöttek össze a lakók az épp n megtartott légtörési előadás után. A házparancsnok felhívta a lakótársak figyelmét arra, hogy jön a szeretet ünnepe és itt van a ház hadiárva családja, amely szomjazza a szívet és a segítségét. Mindenki megértette a szívvel szívhez szóló üzenetet. Háromtagú költségbízottságot alakítottak özv. Mecsek Mártonné házparancsnok elnöklésével dr. Bige Gézáné és Adám Sándorné tagokból. Lelkes munkájuknak meghatározott eredménye lett. Bige Gézáné lakása raktárrá változott, mert oda hordta mindenki lelke sárga adományát. Sok ruhát, élelmiszert adtak össze. már nemcsak azért, hogy megkarácsony legyen a négy kis hadiárvának és a „saját árvájuknak” is, hanem hogy egy darabig ne lánssanak szükséglet a családfor vesztet: anya és gyermekei.

Elképzelték az az öröm és meglepetés, amikor a támasz nélkül maradt kis család meglátta a kosarakat tevé kincseket. Bizony, hozzájuk ellátogatott a Jézuska.

Karácsonyi ünnepély a dohánygyárban

A Dohánygyári Dal- és Sportegyesület keblében alakult Bajtársi Szolgálat szerdán délután ünnepség keretében ajándékozta meg a katonai szolgálatot teljesítő dohánygyári alkalmazottakat hozzátartozóit.

Az eszükkel izlésesen fel-díszített étkezőtermet, melynek főhelyét a kivilágított hatalmas karácsonyfa díszítette, Barcsikay Béla igazgatóval az élén zűfó-lásig megtöltötték a tisztviselők, altisztek és munkások hozzátartozóikkal.

Sipos Károly ref. lelkész megható imája után P. Kiss Szalecz ferencrdni szerzetes tartotta meg lelkes ünnepi beszédét, hangsúlyozta, hogy a mai vérzivataros időben nem hittel, nem el-mékedéssel kell karácsonyi ünnepeket ülnök, hanem elsősorban szeretettel, hogy az láng-ra-gyujtson bennünket s ennek me-legyét érezzék távollevő honvé-deink is. És adjunk halál az Istennek, hogy hazánkban épek a templonok, épek házaink és van hol karácsonyi ünnepeket tartanunk.

Lipp Edith mély verset, Lipp Evike pedig bájos közvetlenséggel szavalta Móra Ferenc egy karácsonyi versét. Tarr Lajos közvetlenhangú felolvasása és a dalárda két énekszáma egészítették ki a műsort. Ezután került sor az ajándékok kiosztására, majd a Himnusz elnevelésével véget ért a megkapó ünnepély, melynek gördülékény rendezése Barta István agillásút dicséri.

— Egy máza finom lisztet és másfél máza kenyérlisztet hoztak forgalomba Hajdúszoboszlón és a feketézésnél közvetítő volt Pásti Bálintné, akit a debreceni törvény-szék most vont kérdőre és elítélt 700 pengő pénzbüntetésre.

Beszélő hópehelyek...

Írta: Rhédey né Szekér Éva

Hatalmas hópehelyek szállingóztak a föld felé a hamu-szín égből. Keringtek, fordultak, mint bájos táncoló tündérek, úgy libbentek olyan nyüzsegi keszességgel, és b-tanult könyvedséggel. — Leérték a házak közé itt megálltak egy pillanatra a kivilágított ablak előtt Hópehely herceg beleszállt gondosan Pehely-királykisasszonyba és úgy suttogta egyik ablak felé a deszkákra telepedve:

Látod kiscikém, milyen szép ilyenkor minden? Nézd, ott belül milyen hatalmas fényesség van. Tudod-e, hogy milyen nap ez a mai, kis Hópehely? Bizony hercegem, szégyelened nem tudom pontosan. Mielőtt utat indultam, elfelejtettem megnézni a régi kalendáriumot. Hát akkor én megismem nekéd. Közlebb húzódtam egymáshoz, mert hideg szél borzongott át a szajkán.

Ma van szent Karácsony ünnepe. Jézus Urunk született ezen a napon, s ezt ünnepel minden esztendőben az emberek. Tudod ilyenkor Béke van a szívekben ilyenkor mindenki érzi még egy percre, milyen az igazi boldogság az anyuira nézőkötött Béke. Ilyenkor boldog talán mindenki és minden? — Benéztek az ablakon. Nézi Hópehely, ott áll az a fény és az a nó. Nézd, a szemükben ilyen boldog békeség tükröződik, hogy örünek ennek a mai napnak. Ott a falon, látod azt a nagy orot? Milyen meletőzgetésesen ketyeg. Bizonyára öreg család bűtor lehet, azok tudnak sok ilyen komoly lenni. Négy órát mutat, az emberek ilyenkor már készülődnek a szent este felé. Megnyit a nagy fehér szar-nyag aító és egy szög hatalmas kar-nyavánlat mozdult a tagas szobába. Majd eljutott az ajtó mögött, ahonnan jött és nemsokára ismét visszatért reneteg csomagot elcipelve. Még fordult vagy kétszer, minden alkalommal órási csomagot téve be a szobába, amely lassan livetkőzött komoly formájából és egy imitárra kezdett hasonlítani. Hópehely királykisasszony eszűre mentet felkacsint. Nézi hercegem, milyen érdekes. Majd ezután lesz csak érdekes, amikor azt a sok csomagot kibontják! — A át bele-illaztatték én keresztl alakú talpa-zaiba és a zolga kopocsolt rajta valami, majd kiment a szobából és betette a nagy szarvanyitót. A férfi és a nő összemostogtak. Atóleték egymást és hosszú csókba h forrtak beszé-lyek a karácsonyfa láttán zold ár-nyékában. Hópehely herceg el-mosolyodott. Látod: ezek nagyon boldogok. — Ezek most feldíszítik a fát, nevelésük csillag, mint a Jézuska csemettyéje és ma elfelejtettek minden ami szép és nem jó. Kis hercegem, ezek sokkal boldogabbak annál, semmint észrevennénk minket s többi testvéreinket. Majd csak az éjféli métré mentet foszák mondani boldog örömmel: Nini febr karácsony van, jaj, de szép! Roppentünk arribbi! Felkapják a jétezi szellő hátára és messzire röpöntenek. Rásimultak egy renyegő ablaküveg, ottan néztek, hogy örvendének az emberek szent

szól hozzá: „Mi történt, mondd el bá-matod, mondd el őszintén, én segítlek majd az hiszen azért jöttem le ma a földre...” Az asszony rászorítja farr-arat a hideg ablaküvegre, úgy nézi a kis hópehelyeket. Látod, te kis égi-lutár, látod és milyen árva vagyok, udn jött meg az, akít vártam. Ott van kinn az Orosz mezőkén, ott várja szegény hogy küldjön neki valami, nézd, itt a lap amelyet írt, hogy most már semmi remény rá hogy a Szent Esteén itthon lehessen. On te kicsi te-her tündér, vidd el Nekit az üzenetet, hogy várom hogy mindig várjuk én és a három kicsi gyerek, hogy jöjjen, mert meghalunk nélküle. Letette az ablakpárkányra a zold tábori lapot és sirva forjult el az ablakból.

Hópehely herceg megrendült né-te ezt az embert aki ma nem boldog. Hogyan is lehetne boldog, mikor nincs ideháza síve szerette, mikor hiába várja, tudja, ugyem jöhet haza. Ki-nézett a zold tábori lapra. Igen, de nagy elhatározásra eszta magát, Kis Hópehely, velem tartasz, vagy itt akarsz maradni? Nekem mennem kell, de te maradj, várakozz, várakozz, tekint a szép Hópehely eszűre, én is megyek veled. Közétfogták egymást és a vadul nyargaló szőlőparipa hátára röpöntenek el.

Mire megérkeztek, koromsötét volt, csak hópehely testvéreit világitották meg az utat ahova menniük kellett. Nagy sötét hamu-szór húzódt a végtelen orosz mezőn és némaság volt mindenütt. Tavórolt ropant egy-egy ágyú még ilyenkor is. Pici világszög szűródött ki a havas éjbe egyik ablakon. Benéztek, fáradsan pillentek meg a csöpp ablakon. Sokan voltak együtt a nem tdi nagy helyiségben és álltak egy kis kerek asztal körül. Az asztalon pici karácsonyfa állott feldíszítve, apró gyertyákkal. Körülötte levett sapkákkal, sok-sok magyar fű állt és énekeltek a magyar Himnust. Aztán egy perccig mélyeséges esznd volt. Majd halán, meghatott hangon beszéde-tek a magyar fiúk, a bontogatók a kis csomagokat, melyek a fa alatt voltak elhelyezve. Egyik katoná egy-zen az ablak alá állt. Mintha valami el-bűzött a fűbőlől egy percre, csak arra a percre amíg a maga kis csom-agnak fölbotott. Hópehely herceg eszűdalkozással vegye örömmel fízal-te a csomag tartalmát: aranykeretes lép került elő: a magyar katoná családát ábrázolta: mosolygó, kedves, szeretett hitvesét és három ragyogó-lakó kicsi gyermekét. A katoná az ablak felé fordult, hogy ne hallatszon, amint könnyes nyomot. Keppan a k-t-mony ablaküvegét. Megédeskedte hit-vesét, a lehunnya szemét. Talán egy-érzi most, hogy valóban is meg-sz-kolta azt a mosolygó arcot, a kar-jaiba zárhatta hosszú, küzdelmes sze-vedéseket teli hónapok után az egész kis családját? Szívverészűtja a fűgá kincsét a távolag fűjő tuda-tában, s kinez a kis ablakon. Miez-látja a hópehelyeket. Úgy-e, te kicsi hópehely, te ottan jöttél, drága Hazám-ból, te ottan hozol nekem Bencét a kis Csáladomtól? Azt mondod, hogy jól vannak? Muga ald von egy rozsa-széklet, úgy támaszkodok áltében az ablakpárkányra. Esh egy minde, én-gem várnak? Hát ha tudod, hsz-én mennyire vágyom utánuk! Ha vá-egym szűrnyat öltöne, talán minden-nap ezer-szer eljuthatnék Haza. Szava-halkul, feje lassan lehanyatlak kar-jaira.

Boldog örömmel fogadják Otthon, kisgyereket sikkva ropólnak karjaik, a hitvese zoknya borul mellére. Itthon vagy, mégis Hazafüttél? Iste-nem, de jó te Vagy! És boldogok, olyan boldog, mint még talán soha Hópehely herceg mosolygása nézi az áltában gyermek boldogsággal és nagyvassal mosolygó léfít és még ezer-szer utóljára megrömgátia telm-tével.

Aztán szép lassan egyre névze est az Embert, akinek ő hozta el Karác-sony szent Eszűkáján a Boldogságot és a Békességet, lassan egyre kisebb-lesz, majd piciiny könyvecpp marud helyen az ablaküvegen. Elvégezte köte-lesét...

Aztán szép lassan egyre névze est az Embert, akinek ő hozta el Karác-sony szent Eszűkáján a Boldogságot és a Békességet, lassan egyre kisebb-lesz, majd piciiny könyvecpp marud helyen az ablaküvegen. Elvégezte köte-lesét...

Kalácsokhoz, süteményhez

csak

Dr. ÖTKER
Vanillincsalon

Dr. ÖTKER

Karácsonyra kedveseinek Kerámiát

Dr. Székely Szűcs Sándortól vegyen Csapó u. 33. (Párisokola épület.) Telefon: 25-70.

Karácsonyra óra, ékszer, ajándéktárgy

HORA ENDRE Kossuth-u. 2. (Városhóza)

Telefon 34-59 Javítások szakszerűen, saját műhelyemben.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, december 18-án reggel 8 órától, december 25-én reggel 8 óráig: Nap, Piac u. 1, telefon: 27-73. Aranygyászaru, Kossuth u. 8, telefon: 24-96. — 11. Rákóczy Miklós u. 55, telefon: 23-43. sz. Sztankay, Szent A. 64 t.: 25-58.

Karácsonyi istentiszteletek

A REFORMATUS TEMPLOMOKBAN

Karácsony I. napján. Nagytemplomban de. 10 ó. pr. dr. Farkas Pál, agendázik dr. Ötvös János, du. 5 dr. Ötvös János, Kistemplomban de. 9 ó. pr. Ferenczy Károly, ág. Kerekes János, de. 11 ó. pr. D. dr. Révész Imre, ág. Uray Sándor, du. 5 Tibori János, Kossuth-templomban de. 10 ó. pr. Baja Mihály, ág. Boros Dező, du. 5 ó. Pógyor István, Károlyi G.-téri templomban de. 9 ó. pr. Kolozsvári Kiss László, ág. Sulyok István, templomban de. 10 ó. pr. Dusza Ferenc, ág. Birinyi János, du. 5 ó. Varga Zeigmond, Arpad-téri templomban de. 10 ó. pr. dr. Hegyaljai Kiss Géza, ág. Tariska Zoltán, du. 5 ó. Tibori János, Homokkerti templomban de. 10 ó. pr. Kovács József, ág. Bányay Zoltán, du. 5 ó. Nagy Jenő, Nyilastelepi templomban de. 10 ó. pr. Sipos Károly, ág. Márton Kerti templomban de. 10 ó. pr. dr. Domonkos Sándor, ág. Balogh József, du. 3 ó. Varga Zeigmond, Kerekes-téri templomban de. 10 ó. pr. és ág. Fentős Tibor, du. 5 ó. Nagy Jenő, egyetemi templomban de. 11 ó. pr. Sienes László, ág. dr. Erdős Károly, Augustia szanatóriumban de. egyenye 10 ó. pr. és ág. Konez Zoltán, Egyetemi klinikában pr. és ág. Sienes László és Konez Zoltán. Úgyeszei fogházban de. 10 ó. Magyar Bertalan, Teglavetói áll. isk. de. 10 ó. Örsi János, Teglavetói gyul. háznál de. 9 ó. pr. és ág. Erdős Károly, Wolaffka-t. isk. órák du. 3 ó. pr. és ág. Bányay Zoltán, ONCA-telep, Szotyori-út 51. du. 6 ó. pr. és ág. Sulyok Kálmán, Gyermekmenhely de. 10 ó. pr. és ág. Sipos Imre, Olajfű du. 3 ó. Márton Károly.

Tanyai istentiszteletek.

De. 10 ó. Piac, du. 6. Mézőhegy, 3 ó. Veker, pr. úrv. oszt. Molnár Gyula, Macs de. 10 ó. és Kismacs 2 ó. pr. Nagy Sándor, Pallag de. 9 ó. pr. és ág. és Székföldön fél 2 ó. pr. és ág. és Szavai-úton fél 4 ó. pr. és ág. Vitéz Szabó Endre, Perc-dűlő de. 9 ó. pr. és ág. Ondófi Kadár dűlő de. 11 ó. pr. és ág. Rápolyi Árpád, Hármashegy de. 10 ó. pr. és ág. úrv. oszt. Lukaházán d. u. 2 ó. pr. és ág. úrv. oszt. László L. Elek, Ebe de. 10 ó. Molnár Gyula 1 Nagyhégyes 10 ó. Ábra de. 2 ó. Szatmári Lajos.

Karácsony II. napján.

Nagyttemplomban de. 10 ó. Kerekes József, du. 5 ó. dr. Ötvös János, Kistemplomban de. 10 ó. Kerekes János, de. 11 ó. Erdős Mihály, du. 5 ó. Tibori János, Kossuth-templomban de. 10 ó. Tamás Ferenc, du. 5 ó. Pógyor István, Károlyi G.-téri templomban de. 9 ó. Kiss Antal Jenő, du. 4 ó. dr. Ötvös János, Ispotály-templomban de. 10 ó. Birinyi János, du. 5 ó. Varga Zeigmond, Arpad-téri templomban de. 10 ó. Tariska Zoltán, du. 3 ó. Tibori János, Homokkerti templomban de. 10 ó. Kovács József, du. 5 ó. Nagy Jenő, Nyilastelepi templomban de. 10 ó. Sipos Károly, du. 3 ó. Pógyor István, Csapokerti templomban de. 10 ó. Balogh József, du. 3 ó. Varga Zeigmond, Kerekes-téri templomban de. 10 ó. Bányay Zoltán, du. 3 ó. Nagy Jenő, Egyetemi templomban de. 11 ó. pr. Pataky László, ág. Sienes László, Horthy korházban pr. és ág. Sienes László, Konez Zoltán, Egyetemi klinikák pr. és ág. Sienes László, Konez Zoltán, Teglavetói áll. isk. de. 10 ó. Örsi János, Teglavetói gyul. háznál de. 9 ó. Erdős Károly.

Tanyai istentiszteletek.

De. 9 ó. Nagyhégyes de. 11 ó. Szatmári Lajos, pr. és ág. Molnár Gyula, Kossuth-telep de. 10 ó. Nagy Sándor, Pallag de. 9 ó. és Dombostanya du. 2 ó. pr. és ág. Vitéz Szabó Endre, Ondófi H. Védre dűlő de. 9 ó. pr. és ág. és Kunpálhalma de. 11 ó. pr. és ág. Rápolyi Árpád, Halap de. 9 ó. pr. és ág. úrv. oszt. Pórhégy de. 11 ó. pr. és ág. úrv. oszt. Althégyen du. 2 ó. pr. és ág. úrv. oszt. László L. Elek, Kishégyes 10 ó. Ebe 2 ó. Szatmári Lajos.

Tisztek és tiszthelyettesek és családtagjaik részére karácsonyi első napján délután 4 ó. Karácsonyi istentisztelet lesz a Kollégium oratóriumában. Prédikál dr. Kalmár Lajos, tábort. felkész. agendázik vitéz Horváth Béla tábort. főesperes

A református vallású háztartási alkalmazottak részére karácsonyi első napján délután 5 ó. Karácsonyi üvacsora lesz a Magyar Ev. Munkásszövetség otthonában. Azok a leányok, akik a délelőtti templomi istentiszteleten nem vehettek részt, jóltek el erre az időre alkalomra.

A KATOLIKUS TEMPLOMOKBAN

A Szent Anna-utcai (Ippoliana-templomban az éjjeli mise helyett tartandó alkonyati mise délután hat órák kezdődik. A karácsonyi istentiszteletre a lelkesül beosztást ma eszközök.

A domonkosok pléniája istentiszteletnek sorrendjű, éjjeli mise 24-én este 6 órák. Akik a szentmisén aligani akarnak déli 2 órától ne érve.

nek s igyanak. Mindaz, aki 24-én az éjjeli szentmisén aligani akarnak, az 25-én már nem aligani. Az éjjeli szentmisén résztvevők eleget tettek 25-iki szentmise hallgatás kötelességének. 25-én és 26-án szentmisék vannak: 7 órák rózsafüzér szentmise, kitett egmélősebb Oltárszentekkel 8 órák csendes szentmise, 9 órák csekés nagy mise szentbeszéddel. Fél 12 órák csendes szentmise rövid szentbeszéddel. Este fél 6 órák szentmise, szentmise litánia áldással. Teglavetóben fél 10 órák az ovodában szentmise.

A CÖR. KAT. TEMPLOMOKBAN.

24-én, pénteken d. u. 6 órák az éjjeli istentisztelet helyettesítő szentmisé.

25-én, karácsony első napján: d. e. 7 ó. csendes szentmise, 8 ó. diakonise szentbeszéddel, 9 ó. katonamise szentbeszéddel, 10 ó. nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szenttanácsos mondja, háromnegyed 12 ó. csendes mise rövid szentbeszéddel, délután fél 4 ó. rózsafüzér ajtatósság, 4 ó. vespernye és Szentegimádás. — 26-án, Karácsony másodnapján és 27-én Karácsony harmadnapján vasárnapi miserend. Karácsony első napján d. u. 6 órák az iskola emeleti nagyeremény karácsonyi ünnepélyt tartunk színdarabokkal, szavakkal és a szegény gyermekek megajándékozásával.

AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOMOKBAN

I. Karácsony szombatján december 24-én délelőtt 11 órák az Augustia szanatóriumban istentisztelet üvacsoraszóval. Este 5 órák szent-életi igehirdetéssel. II. Karácsony I. ünnepén, december 25-én d. e. 9 órák d. e. 10 órák valamint este 5 órák istentisztelet igehirdetéssel. d. e. 11 órák üvacsoraszóval. d. e. 8 ó. 30 percek Püspöküldvényben, d. e. 11 órák Berettyóújfaluban szörvénystentisztelet üvacsoraszóval. III. Karácsony II. ünnepén, december 26-án d. e. 10 órák d. e. este 5 órák istentisztelet igehirdetéssel. d. e. 11 órák üvacsoraszóval. Délután 4 órák Hajdúhadházon, este 6 órák Hajdúszoboszlón szörvénystentisztelet üvacsoraszóval és igehirdetéssel. (A templom az istentiszteletek alkalmával fűtve lesz.)

A Szoboszlói úti katolikus iskolában tegnap tartotta meg az utolsó hajnali szentmisét Megyery Ferenc tábort. lelkes. A szentmise után mindjárt meg is tartották a szeretet reggelivel egybekötött karácsonyi ünnepélyt. A beszédet Bodó Lajosné tanítónő mondta. Az ünnepély után kiosztották a sokgyermekes szegény családoknak az ajándékokat, amelyeket a környékbeli katolikus hívek hoztak össze. Az ünnepség milyen egyszerű volt, olyan bensőséges is.

A Petőfi-téri katolikus szegényházban, szent egyszerűségben ünnepelték meg a karácsonyt, ahogy mondotta is dr. Bánnás László prépost-plébános beszédében. A betlehemi kőnyezet nagyon hasonlított ehhez az átalakításban levő házhoz, szobához. De annál jobban átélhetik a benne lakók Krisztus szegénységét, aki részt vállalt az emberi szegénységből, hogy hozzá hasonló lehessen a szegény és kitaszított. Itt is megkapta mindenki a szeretetszolgálatban azt, amire legjobban vágyott: ruhát, cipőt, egy kis édességet, hogy megérezhessék az emberek szeretetét Krisztus születésnapján.

A Szent Erzsébet Egyesület ifjúsági összejövetelt rendez szombaton, karácsony első napján este félhatórai kezdettel. B. V. tany Margit táncintézetében. Külön meghívót az idő rövidsége miatt nem tudott az egyesület kiadni s ezúton hívja meg tagjait és azok vendégeit a Szent Erzsébet Egyesület ünnepségére.

Cseh tiszték szöveget kitüntetés. Stockholm jelentés szerint a szöveget kitüntetések adományozói több cseh tisztnek.

Gyermekről otthonában nagyobb felvételeket készít Berzéli műterem, Piac-utca 38. Telefon: 31-35.

Műterem vasárnap egész nap nyitva. Szipál udvari fényképész-mester.

Új tanfolyam kezdődik január elején a Simai Magdolna és Sipkócs Béláné Slezák Mária gyorsíróiskolájában, Piac-u. 73. Előképzés állami vizsgára. Védőképzés vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tanker. főig. eng. szám: 35-48/1942-43.

A debreceni postánál soha nem tapasztalt nagy forgalom van

Hatvan-hetvenezer csomagot kell elosztani

Karácsony előtt a debreceni postára olyan nagy munkateljesítmény várt, amilyet soha nem tapasztaltak. Az átmenő forgalommal együtt 60-70.000 csomagot várja az elosztást a pályaudvari postánál. Nem kell külön rámutatni arra, hogy milyen óriási munkát követel ez a csomagáradat. A szétosztásnál Debrecenben való kézbesítésre 10-15.000 csomag marad. A postának száznál több alkalmazottja minden erejével dolgozik, hogy a szállítás zavartalanul bírósítani tudják. Csütörtökön is késő este tudtak csak elszámolni a csomagkézbesítők és már várta őket az új szétosztott csomaghalom. Kezdődik hajnalban újra a kemény munka. A belső irodai munka is annyira megnövekedett, hogy az éjszakai órákban is dolgozni kénytelenek. A nagy csomagforgalomnak az okát abban kell keresni, hogy a háborús élelmiszeri nehézségek következtében segíteni igyekeznek egymáson az emberek és karácsonyi ajándéku árát az áru, a karácsonyi meglepetés és a csomagok tömege valósággal ellepte a postahivatalt. A debreceni postások azonban megbirkóznak a szinte emberfeletti munkával és ha kell, nem alszanak, de idejében a címzethez érkezik a karácsonyi csomag.

Családias karácsonyi ünnepély rendezett tegnap a népjóléti hivatal a Napközi Otthonban. Mintegy 40-50 apró, két-három éves kisgyermek részesült karácsonyi ajándékozásban. Az ünnepélyen a műsört maguk a megajándékozott gyermekek adták, akiknek előadott szövegben a számait fergeteges tapsall jutalmazta a megjelent nagyszámú hallgatóság. Hallottunk verseket, énekeket, láttunk rövid, de kedves színdarabokat és élőképeket, melyek mind nagy sikert arattak. Az egyes számokban a következő gyermekek szerepeltek: Nagy Erzsébet, Obis Magda, Varga János, Nagy Margit, Pálincás László, Bartha Erzsébet, Kovács Piroška, Olajos Magda, Alb László, Funkó János, Elek Eszter és Elek Róza. A kisgyermek betanításának néhez munkáját Nagy Gizella végezte teljes sikerrel.

Karácsonykor és újévkor minden „E“-betűs autót szabad használni. Illetékes körök felhívják a közönség figyelmét, hogy december 24. és 25. napján, valamint december 31-én és január 1-én a személyautóforgalomban nincsen korlátozás. Szabadon használhatók az autótaxik és bérautók is.

A KIE Wolaffka-telpei David-törzse műsorral egybekötött karácsonyi ünnepélyt rendez a Wolaffka-telpei Olvasókör helyiségében, december hó 25-én, azaz karácsony első napján fél 6 órai kezdettel. Műsor keretében ének, szavaltatok, hegedűszámok és színdarabok lesznek. Várunk mindenkit. Rendezőség.

Hírek a kistemplomi egyházból. Az ünnep előtti egész héten délután ötórától kezdett el a Kistemplomban karácsonyi előkészítő istentiszteletek tartatták igehirdetéssel. Az utolsó alkalom lesz a sorozatban karácsony előestéjén, december 24-én, pénteken, amikor a szolgálatot Uray Sándor egyházi vezetőlelkész végzi. Csütörtökön délután folyik le az egyházi szegénységjelző akciója; az iskolás gyermekek kitűnő új ruhákat kaptak, a lábellen-kiosztás akadályok miatt csak újév után történik meg. A szegények burgonyát, rizist és pénzsegélyt kaptak. Külön karácsonyfaünnepély is ebben nem tartották; az iskolások ünnepélye vasárnapi gyermekistentisztelet keretében nyer megoldást. Karácsony első napján délelőtt 9 és 11 órák lesz a Kistemplomban üvacsoraszó; 9 órák dr. Ferenczy Károly főjegyző, 11 órák D. dr. Révész Imre püspök végzi a szolgálatot. Öv estéjén délután 5 órák a Kistemplomban dr. Czeglédy Sándor theol. professzor, újév reggelén 9 órák dr. Farkas Pál, 11 órák D. dr. Révész Imre püspök prédikál. A templom a felsorolt ünnepi istentiszteletek alkalmára kellemesen fűtve lesz.

Ruhákat lopott és betőri László Sándor lakásába Debrecenben Koroknai István 21 éves napszamos, aki a ruhákat Budapestre vitte és elad a Teloki-téren. A betőrt a bíróság csütörtökön délelőtt jogerősen héthónapi börtönré itélte.

Baleset esirkevágás közben. Juhász Istváné szül. Kóka Erzsébet 35 éves Görög-utca 11. szám alatti lakos esirkeét vágott. A vonagló esirke megrugta a kését tartó kezét és a penge éle a lehajló Juhász Istváné bal-orecimpájá átszúrta.

Dunyhalopásért hathónapi börtön. Jóri Károly napszamos Debrecenben dunyhát lopott Petromarkó Péter lakásából, de rajta-vestett, mert tettenéző és elveté-tek tőle a dunyhát. A tolvajt a bíróság tkintettel arra, hogy visszaeső bűnös, elföltte jogerősen hathónapi börtönré.

A debreceni MÁV rakodóról fát és szent lopott Kalla István napszamos Birki Sándorral együtt. A bíróság Kalla Istvánt 15 napi fogházra ítélte. Birkit háromnap- elzárásra ítelték.

A Szófia ellen intézett leg-utóbbi repülőfutamás áldozatait eltemették. A temetésen résztvevett a kormány több tagja.

Istentiszteletek rendez a Status-quo izr. templomaiban. Péntek este mindkét templomban 3.55 órák, szombaton reggel mindkét templomban 7. délelőtt a Kápolna-utcai templomban 10. délután mindkét templomban 3.30, este mindkét templomban 4.40. Köznapokon reggel mindkét templomban 6.30, kőnap este mindkét templomban 4 órák. Gyertyagyújtás 3.4 órák. Beszéd szombat délelőtt a Kápolna-utcaiában. Szombaton szóbát chanuka az új zsinagóga hónap (tévét) kihirdetése. Röccsés, újhold hét. kezd. — Istentiszteletek ideje az orth. is. — templomban, Pénteken délután 3.40 órák, szombaton délelőtt 8. délután 3 órák, szombat kezdete 3.30, kimenetle 4.40 órák.

Uj hadtestivöröskeresztes önkéntes főápolónő

Mint értesültünk, dr. Bacsó Jenőné, dr. Bacsó Jenő egyetemi ny. r. tanár felesége, a debreceni hadtest önkéntes főápolónője, aki három esztendőn keresztül fáradságot nem kímélve, páratlan ügybizalommal, odaadással és hazafialkesezősséggel töltötte be a tisztágot, most leköszönt.

Helyére a Magyar Vöröskereszt elnöke, vitéz dr. Simon Elemér úrkos tanácsos, felsőházi tag esk. szentsimoni Simon Béláné nevezte ki, Simon Béla m. kir. ezredes feleségét, aki a Vöröskeresztes nemes munkájából — mint a debreceni kórházi karitás vezetője — eddig is bőségesen kivette a részét.

Énekeljünk

ma este minden házbán, nemcsak ott, ahol karácsonyok al-
lanak emberi tehetség szerint
feldíszítve, hanem ahonnan
ezek a fák elmaradtak. A kará-
cseny éjszakáját nem ezek a csil-
logások teszik fényessé, hanem
az a szeretet, mely testet öltve
jött a világra, hogy megmutassa
szolgálatra. Milyen kár, hogy
csak a falu csendjében zeng a
kántálók eneke, hirdelve vig
örömmel dicsőség az Istennek.
Rá gondolok a város rohanó
életét látva még a szent estén is,
arra a meghalt karácsonyi este-
re, amiben megnyugszik a falu
népének a hite, mikor együtt
énekelik ifjak és vének: Örvend-
jének kereszténynek a ma szület-
tének, zengjen szöveg vig ene-
ket, Jákob Istenének, Mert a
csillag oda vezet, ahol a Jézus
született, Jászolba helyeztetett.
Igen, így van a világ e kis csil-
lag képen a földön, emberek
milliói a szabad ég alatt fel-
kintlenek az égboltra, csillagját
keresve a békességnek. Mennyi
hívás, mennyi fű, vének gyer-
mekei és testvérek gondolnak rá
a karácsony este békességére,
Énekeljünk ma este hangosab-
ban, mint barmikor, erősebb
hittel, mint valaha, mert a csil-
lag sugárképeje, ragyog sötét-
lett városok háztetőjére, a benne
pihenőkre épp úgy, mint
valaha a betlehemi pásztorokra.
Minden háborús eszköz csallá-
nása és robbanása felett hallat-
szik az angyali seregek éneke. A
Krisztus születése idején az a-
kori emberi ismeretek mélté-
sért színtlen világháború rolt
amelyikbe bele esendült ez az
én szerelmes fiam, kiből any-
nyörködöm. A mának rájött; ha-
ról sötétjében, vagy csillag-
fény mellett énekeljük a diadal-
mas ígért áldását: Krisztus
jött, hogy megváltja a világot,
minden nép és nemzetség szá-
mára. Ez a mi győzedelmes hi-
tünk. Hallgok!

Petróleum elszámolás

Felhívom a petroleumkereske-
dők figyelmét arra, hogy a de-
cember hónap kiadott petro-
leumról december 30-án, csütör-
tökön és december 31-én, pénté-
ken délelőtti számolhatnak el.

Minden petroleumkereskedő az
elszámolás alkalmával külön pa-
píron jelentse be a december hó
31-én meglévő petroleumkészle-
tét. Polgármester.

Alkules segítségével behatolt
Lukács Sándor üzletébe Bokor
Ernő debreceni iparostanuló és el-
lopott 14 pengőt, Bokor Ernő
háromhónapi fogházra ítélték.

Súlyos szerencsétlenség a
pályaudvaron. Hosszú Sándor 21
éves MÁV órabéres, vonatfékez-
MÁV laktanyai lakos a debreceni
pályaudvaron a vasúti kocsi szét-
kapcsolása közben megcsúszott és
lábával a kerekek közé esett olyan
szerencsétlenül, hogy a kerekek
lábaféjét összeroncóolták. Súlyos-
sérülésével a sebészeti klinikára
szállították.

Japán közlelmiszeri tanácsos
alakított. A tanács hatásköre ki-
terjed a termeléstől az elosztásig
mindenre. A tanács élén a keres-
kedelemügyi és földművelésügyi
miniszter áll.

Karácsonyfa-ünnepély a Tűzharcos Szövetség Otthonban

Bensőséges keretek között folyt le tegnap délután a városi tűzoltó-betegsgondozó otthon karácsonyfa-ünnepélye, melyen megjelent dr. Pongor Ferenc egyetemi magántanár, az intézet igazgatója, valamint dr. Pélegyházi Sándor tisztiorvos és Erőss Sándor, a népjóléti hivatal igazgatója.

Az ünnepély karácsonyi ének énekével kezdődött, majd dr. Pongor Ferenc igazgató intézett meleg szavakat az ápolottakhoz. Jól esik látni — mondotta többek között —, hogy ma, amikor tombol a világháború, van még az emberi szívekben szeretet. Köszönetet mondott azoknak, akik adományaikkal lehetővé tették az ápolottak megajándékozását. Hinnünk kell — mondotta —, hogy a gyűlöleten egyszer majd erőt vesz a béke és a szeretet.

Az otthon ápolottjai igen kedves ötlembes játékok mutattak be, majd az egyik ápolott, Horváth Anna mondotta el könnyekig megható beszédét. A segítő szeretet minden felelőtlenségét talán senki sem érzi át úgy, mint mi, betegek. Ezután megköszönték a segítségét mindazoknak, akik lehetővé tették számukra a meleg karácsonyt. Beszéde után újabb karácsonyi ének fejezte be a gyönyörű ünnepélyt, melynek megrendezése Gizella testvér érdeme.

Karácsony a Szeretett Otthonban

Kedves családias karácsonyest volt tegnap a Vay-féle Szeretett Otthonban. Az előregedett, elhagyatott, szegény úriasszonyoknak szereztek örömet adományokkal a jószívű adakozók, különösen az Urnök Mária Kongregációja.

Ünnepi beszédet mondott Ducsics Ferenc lelkész, aki a megtestesülés nagy titkáról szólt. — Arról, hogy miért nincs ma igazi kereszténység? Mert nem engedjük, nem akarjuk, hogy Krisztus újítsa meg a lelkünkben.

Karácsonyi ének elnéklése után dr. Bánáss László prépost is szólt az ünnepi körhöz, meleg, közvetlen szavakkal. Karácsony ajándéka az, hogy ezen a napon mindenki örül — mondotta. — A kis gyermek nagyon érzi magát az öregek pedig ismét gyermekeknek. Krisztus ezen a napon az örökkévalóság perspektíváját nyitja meg előttünk, amelynek kulcsa a szeretet. Minden ember annyit ér, amennyi szeretetet sügázoz ki magából.

Ezután szótosztották a szeretetszolgálatokat. A megajándékozottak nevében Molnár Józsefné gondnoknő mondott köszönetet báró Vay Lászlónak, dr. Kölcsey Sándornak és Nagy Józsefnak.

Végül Farkas Márta szavalt kedves köztelenséggel egy hangulatos karácsonyi verset.

Gyászrovat

Budán András 77 éves korában elhunyt. Temetése karácsony első napján 2 órakor lesz a köztemető 3-as ravatalozó terméből. Lakás: Monostorpályi-ú. 39. Gebauer rendezi.

Pinczés János napszámos r. kat. 68 éves temetése pénteken délután kettőkor lesz közt. metőj IV-es temetőből. Lakás: Csokonai-ú. 24. Pusztai temetkező.

Pöcs Varga Gábor

65 éves korában elhunyt. Temetése szombaton, karácsony első napján, félnyolc órakor lesz a disztravatalozó teremből. Gyászolják bánatos felesége, nevelt fia feleségével és kis fiával, testvérrel, sógorojával, apósa és a kiterjedt rokonság. Lakás: Árpád-tér 4. Gebauer rendezi.

Karácsonyfa-ünnepély a Tűzharcos Szövetségben

A Tűzharcos Szövetség karácsonyfa-ünnepélyén meghatóan sz. p. felemelően ünnepélyes keretek között 34 tűzharcos 140 családtagját részesítették szeretetadományban.

Az ünnepély a Nemzeti Hírszékkel vette kezdetét. Ezután Sipos Károly református lelképásztor mondott megkapóan szép beszédet, melyben szólt arról, hogy karácsonykor érzi igazán az ember, hogy mit kaptunk Istentől a Jézus Krisztusban. A csodálatosan nagy és magasztos isteni ajándék az ember is ajándékozásra ösztönzi és ilyenkor adni vagyunk a szív. Karácsonykor együtt van a család és együtt van ezen a szép ünnepen a Tűzharcos Szövetség debreceni főszerelőjének nagy családja is. *Maradjunk mindig ennek a napnak a fényes testvér közösségben, egymásban a magyartestvért, egymás és szeressük, fogjuk meg egymás kezét, legyünk egyek ebben az éjszakában.*

Vitéz Kádár Sándor százados, a Tűzharcos Szövetség főtitkára a karácsony előtt megrendezett gyűjtés eredményéről számolt be, köszönetet mondott az adakozóknak és gyűjtőknek, akik a bajtársi együttérzést szépen ki-mutatták. 34 tűzharcos családja 140 családtaggal részesült szeretetadományban, összesen 1636 P 80 fillér értékben. Megemlékezett Petrik Károly, Csócsits Lajos és mások nagyobb adományairól és külön szólt arról, hogy Szűcs Károly tűzharcos, aki régebben szintén részesült szeretetado-

mányban, most, hogy módjában állt, 50 pengőt adott a nehez helyzetben levő bajtársak számára. Bejelentette, hogy Papp Ferenc hősi halált halt tűzharcos beteg gyermekének gyógykezelésére 100 pengőt utalt ki a főszerelőnek.

Döszeghy Dezső ezredes, ügyvezető elnök gyűjtőhatású, hazafias érzéstől izzó beszédében rámutatott arra, hogy a főszerelő minden évben megrendezte szeretetünnepet. A béke aranyos éveiben a szeretetadományok mértéke talán nagyobb lehetett mint napjainkban, de a kéz és szív ma is ugyanaz. Szeretet és mélyszélesen átértett bajtársiasság sugárzik ezen a kis ünnepélyen. Egy perces felállással emlékezett meg indítványára az ünnepély közönsége. Sarkady Sándor HÉV főfelügyelő, a főszerelő pénztárosáról, aki súlyos betegnek teki és nem vehetett részt az ünnepélyen.

Hígyjetelek fanatikusan abban — mondotta befejezősül, — hogy a magyar, aki ezer éven át itt élt e földön, itt fog élni bármilyen történeten is. Ha ezt fanatikusan hisszük és egymás kezét el nem eresszük, el fog jönni a boldog újesztendő, amely hitem szerint meg hozza a győzedelmes magyar békét.

A mely hatást kiváltó, nagy lelkesedéssel fogadott szavak után megkezdődött a szeretetszolgálat kiosztása, melyekért a szeretetadományban részesült bajtársak nevében Csépay tűzharcos mondott köszönetet.

Egy eredményes jótékonyági akció

Gunda Gyuláné csendőrezredesné és Magyar Jenőné által megindított jótékony-akció méltó befejezése a legutóbbi gyűjtés eredménye.

A nemrégben összegyűjtött ezer pengőt a következő helyekre osztották szét:

Nyolcvan darab szeretetszolgálatot küldtek a harcstérre, minden jóval, átkötözve nemzeti színű szalaggal, feldíszítve mézes szívvél, papírrangyalával fényággal és kakastollal. A sebesülteknek ment ötven üveg rum. A Szent Erzsébet Nőegyletnek 50 élelmiszer-csomag és 100 pengő, a csendőriek szegényeinek 400 pengő és 74 csomag, a Miklós utcai gyógypedagógiai iskolának 150 P és 50 csomag, a római katolikus Varga-utcai iskolának 150 pengő és 50 csomag, a ref. iskolának 100 pengő s 50 csomag, a Piarista gimnáziumnak 100 pengő a szegényorszú jótanácsok részére. A Zita árvaháznak 50 pengő, a Timár-utcai ovdónak 25 csomag. Mindenikben élelmiszer, különféle játékok, írószerek, babák, mesekönyvek stb.

Három elszegényedett úrnőnek 70 pengő. N. N. családnak 10 szeretetszolgálat. A szegényháznak melegteát, kalácsot, tepertőt szalonnát vittek.

Az erdélyi szegény gyermekeknek Gyergyóba 50 csomagot küldtek, hogy ezzel összekapcsolják Debrecen szívét az erdélyiekkel.

A szeretetadományokhoz nagyban hozzájárultak a csendőrtisztek hölgyei.

Különösen sokat fáradtak és adakoztak Szilágyi ezredesné, Kövendy Nagy Jenőné ezredesné, Bódóky Lászlóné alezredesné, Bokor századosné és Szemere ügyvédné.

Az egész akcióért fáradhatatlan buzgósággal vezették Gunda Gyuláné és Magyar Jenőné úrnők, sok szívnek vittek karácsony ünnepére örömet és boldogságot.

— Helsinki-ben a munkásszínház karácsonykor műsorára tűzte a „János vitéz”-t.

Hogy jó ünnep legyen olcsó és jó tokaji borokat Br WALDBOTT-nál vegyen, Hatvan-utca 1. (Püspök-palota).

Felállították a pályaudvari karácsonyát

A debreceni MÁV pályaudvaron évről-évre visszatérő szép, felemelő szokásként felállították az utazóközönség karácsonyát, hogy azoknak a lelkében is visszaragadjon a karácsonyi lángok fénye, akik ezen a napon nem lehetnek családtagjaik körében, hanem kénytelenek útra kelni.

KÖZGAZDASÁG

Karácsonyi hangulat a debreceni élelmiszerpiacon

Nagy forgalom almából

A debreceni élelmiszerpiacon nagyban folyik a bevásárlás a karácsonyi ünnepre. A Rákóczi piac tele van zöldesfényű, és vevő is akad bőszélesen. Az árusok szívesen káposztaték, karalábé, karfiol, retek, cékla halomban áll. Sargarépa, gyökér, zeller sok van, nem is tudja felvásárolni a közönség a sok árut, amit kiraknak.

A nagy bőség közelében az árak nem emelkedtek és hetek óta egy színvonalon allanak. Kivétel a hagyma. Különként négy fillérrel lett olcsóbb és a szép hagyma 40 fillérjéért sem kell, mert a hatóság elállást követeléseben a nagánosok által előzőleg felvásárolt árura alig van szükség. Ennél a cikknél ráfészése van egyes árusoknak, mert van olyan, aki kétszeres áron vette meg, arra számítva, hogy

Abonyi Géza állomásközpont intézkedésére már a tegnapi napon felállították a pályaudvar csarnokában a szép, hatalmas karácsonyfát, melyen színes világykörtek fénye ragyog az utasok felé. A vonatokon beérkező utasok meglepetten állnak meg egy pillanatra a karácsonyfá előtt, mely visszaidéz az otthon, a szeretet ünnepének fényét.

sorba állnak majd a hagymaért, mint az elmúlt évben. Burgonya, tojás nincs a piacon, aprószag még akad, pulyka is van, ha nem is sok. A kővér liba és kacska nem kerül piacra, valahogyan eltűnik a közben és nem jut a nyílt piacra vásárló közönség elé.

A gyümölcs piac ugyancsak bőszé, szép szőlőt lehet venni hat pengőért az almavásár igen élénk, az árak 3.60-tól 5.40-ig allnak. A karácsonyfák alatti sok alma lesz az idén, annak ellenére, hogy magas az ára.

Tömeggé lett a sült és a csemege sütfők, egyre többen vásárolják. Sokan kendőbe csavargatják a meleg, párolgó szilvát, melyeknek darabja 60 fillér és úgy sietnek vele haza. Megtakarítják a sült és kész a jóízű téli csemege.

A kismember számára legbiztosabb pénzbefektetés a búzakötvény

December 20-án kezdődött és 1941 január 31-én ér véget a Magyar Királyság 3 százalékkal kamatozó törlesztéses kölcsönének — a búza kölcsönének — jegyzése. Azért nevezték el ezt a kölcsönt a magyar föld legjellegzetesebb és leghíresebb terményéről, a búzáról, mert az egyes kötvények névértékét két-féle egységben: pengőben és búzában állapították meg. Ez a körülmény főleg a kismember számára fontos, hiszen leginkább a kis pénzűek rendelkeznek szaktiakk a legbiztosabbnak lenni, hogy miként tudnak megtakarított pénzüket jól befektetni.

A most kibocsátásra kerülő búzakölcsön összege 200 millió pengő, illetve ötmillió métermánya búza, tehát a búzának 40 pengős mázsánkénti árát vették alapul. A kötvények évente 3 százalékkal kamatoznak és 25 év lejáratáig — 1969 február hó 1-ig — sorolási úton kerülnek visszafizetésre — oly módon azonban, hogy a pengő ellenértékét mindig a búza mindenkori ára alapján számítják ki. Ha tehát a kamatszövevény esedékeséggel vagy a sorolás alkalmával a búza jegyzése a 40 pengőt meghaladná, a kifizetendő összeg ehhez a magasabb árhoz igazodik. Ezzel szemben lefelé a

kötvény birtokosát semmiféle rizikó nem terheli, mert a beváltási összeg a 40 pengő árfolyamnál alacsonyabb akkor sem lehet, ha esetleg a búza ára 40 pengő alá esne. Fontosabb intézkedés az is, hogy a kötvények névértékén, még pedig a jegylombösszeg értékeiben, tehát 200 pengős (5 q búza), 400 pengős (10 q búza), 1000 pengős (25 q) és 4000 pengős (100 q) címletekben kerülnek forgalomba, tehát mindenki kiválaszthatja azt az értéket, amely vagyoni viszonyainak megfelel. Mivel a kötvények bemutatásra szólnak és azokat a budapesti értéktőzsdén jegyezni fogják, mód lesz arra is, hogy szükség esetén eladhasa jegyzett értékét az, aki időközben esetleg megszorul s pénzre lesz szüksége. De alkalmas lesznek a kötvények arra is, hogy zleli biztositékul és bankpénzült elfogadjassanak; továbbá, hogy azokban gyámoltak és gondnokoltak pénzt is elhelyezhessenek.

A búzakölcsön minden nagyobb pénzintézetnél, szövetkezetnél, postahivataltól jegyezhető. Ajánlatos a jegyzés mielőbbi elintézése, mert a kincstár fenntartja a jogot arra, hogy túljegyzés esetén a jegyzéseket aránylagosan csökkenthesse.

HIRDETMEY

az 1944 évben iránadó gazdasági munkabérekrol és a gazdasági szerződészek megkötéséről.

Közlem az érdekelte gazdasági munkaadókkal és munkavállalókkal, hogy kormányrendelettel jelent meg az 1944 évben iránadó gazdasági munkabérekrol. A most kiadott 6510-1943. M. E. számú rendelet értelmében a hivatalosan megállapított mezőgazdasági munkabérek a jövő évre változatlanok maradnak. Az árak legutóbb történt szabályozásairól ugyanis a munkaadóknak általánosan felmentették, s az így kialakított ár és munkabérek színvonalát a kormány tartani kívánja. A kormány azért sietett e rendelet kiadásával, hogy az iránadó munkabérek megkötését mindezek idejében megindítsa és így a jövő évre szülő munkaszerződéseket már most akadémiaitaniul megkötésük. Sietniük is kell az érdekelteknek a szerződés megkötésével, mert a szerződés határidejét most korábban, előreláthatóan február hó 1-ig terjedő időre fogják megszüntetni. Annak a mezőgazdasági munkásnak a munkahelyét, aki eddig

mezőgazdasági munkára önként nem szerződik, hivatalosan fogják kijelölni. Az ilyen munkás tehát teljesen eszik attól, hogy maga válassza meg, hol kíván a jövő munkaidényben dolgozni, mert a munkára való határozat és katonai kirendelésnek a kormány a jövőben meg fogozott mértékben kíván érvényt szerezni.

Polgarmester.

HIRDETMEY az 1943 évi elemi kár törleszt jegyzék közszemlére való tételéről. Közhírré teszi a városi adóhivatal, hogy az 1943 évi elemi kárkövetkeztében elszegedett törlesztéről készített jegyzékeket 1943 december 27-től 1944 január 10-ig közszemlére teszi ki s azok az I. em. 33. számú szobájában a délelőtti hivatalos órák alatt az érdekeltek rendelkezésére állanak.

Városi adóhivatal.

I sokszorosítás, R leírás, G kölcsönzés
BORY PIAC-U. 72.
TEL.: 20-51.

Italáru szükségletét karácsonyra a Szilágyság-ban szerezze be.
Csapó-utca 7.

Karácsonyi ünnepe
Kellemes lesz, ha zenét visz lakásába
Szendró Sándor
zongora, gramofon- rádió, hangszeráru és zeneműkereskedéséből
Batthyányi utca 22. sz.
Gramofonlemez nagy választékban.
Lemezvásárlásnál anyag beszolgáltatását kérem.
Telefon 31-29. Alapított 1876.

